

PROJECTES
DEL
CONSELL

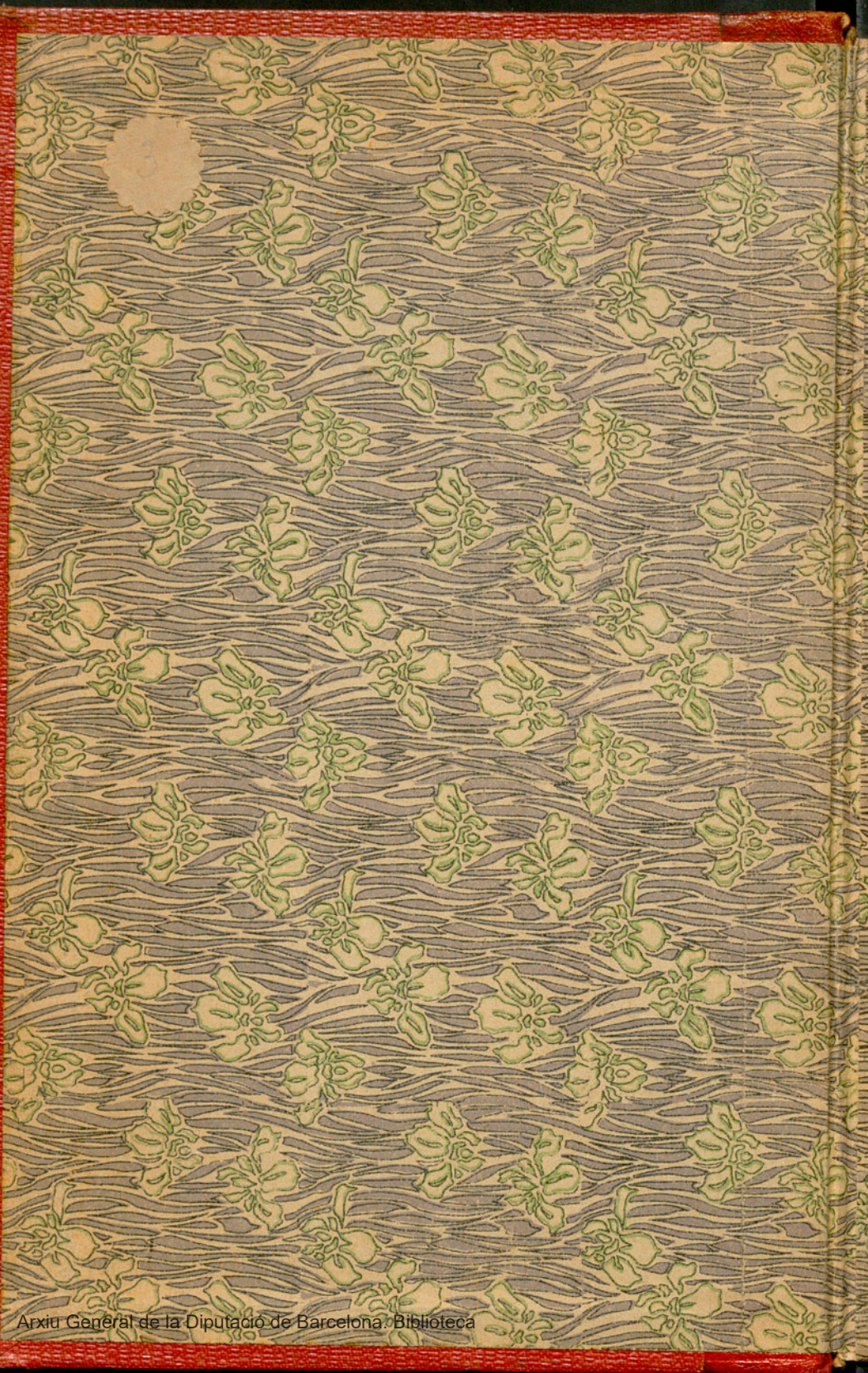
MANCOMUNITAT
DE
CATALUNYA

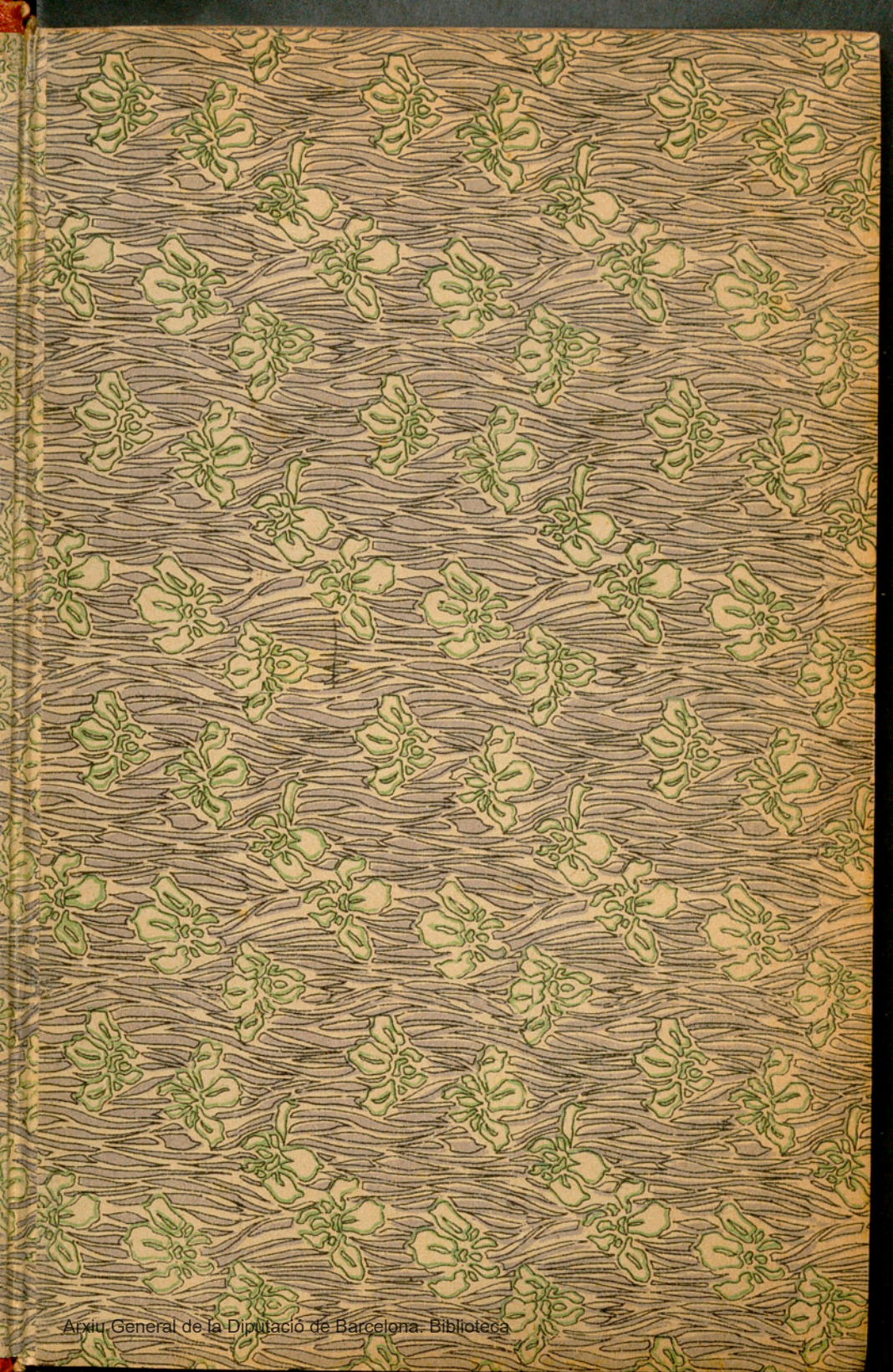
M

3

84

MAIG

III

M-3-84

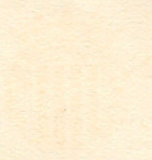

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

MANCOMUNITAT
DE CATALUNYA

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

PROJECTES D'ACORD
PRESENTATS A LA PRI-
MERA REUNIÓ ORDINA-
RIA DE L'ASSAMBLEA

BARCELONA
MAIG DE 1914

R. 358

MANCOMUNITAT
DE CATALUNYA

Imprempta Henrich i C.^a — Còrcega, 348

CONVOCATORIA

MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

PRESIDENCIA

*Vist l'article 4.^{rt} de l'Estatut;
Vista la deliberació del Concill
Permanent en la sessió d'ahir;
Es convocada l'Assamblea pel dia
26 del present mes de Maig, a
les deu del matí, en el Palau
de la Generalitat.
Barcelona 7 de Maig de 1914.*

El President,
E. PRAT DE LA RIBA.

CONVOCATORIA

ACADEMIA DE CIENCIAS

DE BARCELONA

CONVOCATORIA

DE LA ACADEMIA DE CIENCIAS

DE BARCELONA

DE LA ACADEMIA DE CIENCIAS

DE BARCELONA

DE LA ACADEMIA DE CIENCIAS

DE BARCELONA

DE LA ACADEMIA DE CIENCIAS

DE BARCELONA

PROJECTE DE REGLAMENT

PROJECTE DE REGLAMENT DE L'ASSAMBLEA DELIBERANT DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

CAPÍTOL PRIMER

DE L'ASSAMBLEA

ARTICLE 1.er L'Assamblea deliberant de la Mancomunitat de Catalunya estarà formada, tal com diu l'Estatut, per tots els Diputats provincials de les Diputacions mancomunades, qualsevol que sigui el càrrec que dintre d'elles regeixin.

ART. 2.^{on} Serà sempre convocada, en nom del Consell Permanent, pel President de la Mancomunitat, o per qui el substitueixi.

ART. 3.er Se reunirà ordinàriament dues vegades l'any, dins del mes de Maig i dins del mes de Novembre, per a atendre a les funcions que li encarreguin les lleis i l'Estatut, deguent fer-se la convocatoria, al menys, amb vuit dies d'anticipació.

ART. 4.^{rt} Deurà també reunir-se amb caràcter extraordinari en els casos següents:

a) Quan hi hagin dues o més vacants en el Consell.

b) Quan el Consell ho acordi.

c) Quan ho demani el terç dels Diputats.

ART. 5.^t Les reunions extraordinaries se deuran convocar, al menys, amb quinze dies d'anticipació i sols s'hi podrà tractar dels objectes de caràcter extraordinari que constin concretament en la convocatoria.

ART. 6.e A totes les convocatories s'hi deura acompanyar una copia de l'ordre del dia, però en les sessions ordinaries la Mesa estarà autorisada per a donar compte, encara que no hi consti, de lo que, per son caràcter urgent, sia necessari.

CAPÍTOL SEGÓN

DE LA MESA

I. — *De la Presidencia*

ART. 7.e L'Assamblea serà presidida pel President de la Mancomunitat. Quan falti, el substituiràn en l'exercici de totes les funcions presidencials de l'Assamblea els Vis-presidents pel seu ordre respectiu de categories.

Solament en cas de faltar tots els Vis-presidents, entrarà a presidir l'Assamblea, fins a la nova elecció, el Diputat de més edat entre'ls presents.

ART. 8.e El President serà elegit amb votació unipersonal. Ho resultarà el que hagi obtingut més vots.

ART. 9.e Cas d'haver-hi empat, es repetirà la votació. Si's reprodueix, se convocarà expressament a tots els Diputats per a vuit dies després,

i, cas de tornar l'empat altres dues vegades, decidirà la sort; però l'elegit ho serà amb caràcter interí fins el vinent període de sessions en el què se repetirà la votació.

ART. 10. El President serà elegit per quatre anys, devent-se fer la nova elecció en la primera sessió que se celebri després de cada dos renovacions bienals de les Diputacions provincials.

ART. 11. El President senyalarà l'ordre del dia, dirigirà les discussions i interpretarà el Reglament. Tindrà, ademés, totes les facultats necessaries per a mantenir l'ordre, salvaguardar la dignitat de la Mancomunitat i de sos membres, i fer guardar a tothom els respectes deguts.

ART. 12. Cap Diputat podrà fer us de la paraula sense autorisació de la Presidencia. Aquesta la podrà retirar a tot Diputat que, al fer-ne us, falti a les Lleis o al Reglament.

II. — *De les Vis-presidencies*

ART. 13. Hi haurà quatre Vis-presidents que substituiràn en ses absències i enfermetats al President per ordre de categories.

ART. 14. Seràn elegits en una sola votació.

Si en les paperetes no's designés per números l'ordre de vis-presidencies, s'entendrà que cada votant designa per a la primera vis-presidencia al primer nom de la candidatura, per a la segona al segon i així successivament.

Si no fos possible determinar l'ordre, s'anularà la papereta.

ART. 15. Cas d'haver-hi empat, es repetirà

la votació, i si's reproduceix, decidirà la Presidència.

ART. 16. Els càrrecs de Vis-president duraran solament dos anys, devent renovar-se a la primera sessió de l'Assamblea de la Mancomunitat subsegüent a cada renovació bienal de les Diputacions provincials.

III. — *De les Secretaries*

ART. 17. Els Secretaris seran també quatre, que, ademés de redactar les actes i llegir-les en les respectives sessions per a sa aprovació, actuaran d'escrutadors en les votacions i ajudaran a la Presidència en quant aquesta disposi.

ART. 18. S'elegiran en la mateixa forma i per al mateix temps que els Vis-presidents, éssent-els-hi en tot aplicables els anteriors articles.

ART. 19. Cas de no haver-n'hi, per qualsevol motiu, cuidaran de ses funcions els Diputats més joves entre'ls presents.

IV. — *De les pròrrogues i renovacions parcials*

ART. 20. Els càrrecs de tots els membres de la Mesa s'entendran prorrogats i viceversa quan per qualsevol motiu s'allargui o s'escursi la data de les eleccions generals de Diputats provincials, considerant-se que han d'ocupar-los fins que's constitueixi l'Assamblea que hagi de procedir a la nova elecció.

ART. 21. Sempre que per qualsevol motiu vaqui un càrrec i degui procedir-se a nova elecció s'entendrà que l'elegit deurà cessar en son càrrec quan hauria degut fer-ho aquell la vacant del qual ocupa.

ART. 22. Els anteriors càrrecs, un cop acceptats, són irrenunciabls.

CAPÍTOL TERCER

DE LES SESSIONS

I. — *De sa forma i ordre*

ART. 23. Les sessions se tindran a l'hora i en el lloc previament assenyalat en la convocatòria, essent vàlids els acords, sigui quin sigui el nombre dels Diputats que hi assisteixin.

ART. 24. Duraràn el dies que sia necessari, reunint-se en dies successius, no festius, dues hores al matí i tres a la tarda, temps aquest que no podrà prorrogar-se sinó per acord exprés, i sense discussió, de l'Assamblea.

ART. 25. Les sessions seràn sempre públiques, però l'Assamblea, a proposta del President o de cinc Diputats, podrà acordar siguin secretes quan ho aconselli la índole del què's degui tractar.

ART. 26. Ocuparà la Presidencia el Diputat-President o el Vis-president qui per ordre de categoria degui substituir-lo, acompanyat pels Secretaris.

El Consell ocuparà un lloc exprés.

ART. 27. Se seguirà en cada reunió periòdica de l'Assamblea l'ordre següent:

- a) Despatx oficial, en el què la Presidencia farà donar compte de totes les comunicacions i ordres de què degui entendre l'Assamblea.
- b) Comunicacions extraordinaries o urgents de la Presidencia o del Consell.
- c) Projectes d'acord del Consell.
- d) Proposicions i mocions dels Diputats.
- e) Interpel·lacions al Consell i a la Presidencia.

II. — *De les Comissions*

ART. 28. L'Assamblea, després de les comunicacions de la Presidencia o del Consell, podrà nomenar les comissions que cregui convenients per a dictaminar respecte dels assumptes sotmesos a sa resolució.

ART. 29. El President, un cop feta l'elecció de comissions, els hi passarà tots els assumptes de que deguin entendre.

ART. 30. Si el Consell ho considera convenient podrà nomenar un dels seus membres per a assistir a les sessions de cada comissió. Aquestes tindran dret a cridar al Consell o als Consellers sempre que ho creguin oportú per aclarir quantes dificultats se'ls presentin.

III. — *De les proposicions i mocions*

ART. 31. Tots els Diputats tindran dret a presentar quantes proposicions i mocions creguin

convenient per als interessos o la bona marxa de la Mancomunitat.

ART. 32. S'entendrà per proposició tota proposta que formuli un Diputat interessant en concret l'adopció d'un acord.

Se considerarà moció, tota petició o manifestació interessant l'estudi, examen, averiguació o gestió de quelcom, sense proposar acord concret.

Unes i altres se presentaran per escrit a la Presidencia.

ART. 33. Les proposicions deuràn presentar-se a ésser possible quinze dies abans de la convocatòria, o per lo menys dos dies abans de la sessió.

Les mocions deuràn ser-ho en la primera sessió.

ART. 34. Serà potestatiu de la Mesa el donar compte de les proposicions presentades fora de temps, a no ser que siguin motivades per els debats, però sempre se procurarà simplificar la discussió, no podent ésser discutides ni votades, sense haver passat per el Consell i haver formulat dictamen, en son cas, una Comissió de l'Assamblea.

ART. 35. Totes les proposicions i mocions passaràn en primer terme al Consell, el que, si és oportú, formularà la corresponent proposta d'acord que passarà com les demés a la Comissió que degui dictaminar. Si no ha d'haver-hi acord especial les tornarà a la Mesa per a que senyali el moment de donar-ne compte.

IV. — *De les preguntes i interpel·lacions*

ART. 36. Els Diputats que hagin de formular preguntes a la Presidencia o al Consell o que vul-

guin interpel·lar-los respecte algún punt concret, deuràn fer-ho per escrit, contestant-se'ls-hi en la mateixa forma dintre un terme que comunament serà de vuit dies, però que en època de sessions no podrà passar de dos reunions de l'Assamblea, ni de la última que degui celebrar-se a fi de que, si ha d'haver-hi debat, pugui la Mesa fixar el moment.

ART. 37. En el curs de les sessions no podràn formular-se ni anunciar-se preguntes, ni interpel·lacions, que no's refereixin a lo que s'estigui discutint, però mai podràn ésser sobre coses agenes a la Mancomunitat.

ART. 38. La Mesa podrà disposar que no's dongui compte de preguntes ni se esplanin interpel·lacions, respecte a coses que, a son judici, puguin causar perjudici a la Mancomunitat.

V. — *De les discussions*

ART. 39. Els assumptes seràn primer discutits i després votats, entenent-se que no cal discussió quan cap Diputat demani la paraula.

ART. 40. En la discussió dels dictamens no podrà donar-se més que tres torns en contra i tres a favor, que no podràn passar de 30 minuts, a no ésser per acord exprés de l'Assamblea que's pendrà en cada cas sense discussió i previa pregunta de la Presidencia.

ART. 41. Els membres del Consell i sos adjunts i els individus de les Comissions podràn intervenir quantes vegades siga necessari, però amb les mateixes limitacions de temps.

La Presidencia podrà autorisar que ho facin els Secretaris del Consell sempre que's tracti de matèries tècniques de sa competència, a fi de simplificar i tecnificar les discussions.

ART. 42. Els Diputats que siguin al·ludits, podràn intervenir, però serà pura i exclusivament respecte al punt concret a què's refereixi la al·lusió, però tots tindran dret a demanar quantes aclaracions, explicacions, datos i antecedents creguin necessaris per a formar concepte. En la discussió d'esmenes no hi haurà paraula per al·lusions.

ART. 43. Les esmenes deuràn presentar-se per escrit a la Presidencia, que les comunicarà al Consell i a la Comissió dictaminadora. Si aquesta les accepta, s'incorporaràn al dictamen. Si no, es discutiràn abans del dictamen, no donant-se més que un torn a favor, que consumirà son autor o el Diputat a què's delegui, tenint la preferència el primer dels firmants cas d'ésser varis els que la presentin. Contestarà la Comissió, i el Consell si ho creu convenient, no poguent uns i altres emplear més de quinze minuts, i, sense mes discussió, se posaràn a votació.

ART. 44. Quan en un dictamen hi hagi vot particular se discutirà primer aquest.

ART. 45. Tots els qui hagin intervingut en un debat tindran dret a rectificar breument una sola vegada, i respecte a fets, però no's permetrà reproduir la discussió ni sos arguments.

ART. 46. Tots els Diputats provincials que componen l'Assamblea de la Mancomunitat podràn prendre part en les discussions i en les votacions de l'Assamblea.

ART. 47. Els Diputats disfrutaran de com-

plerta llibertat en la exposició de son criteri en les discussions, sense més límits que'l respecte a les lleis i a les prescripcions d'aquest Reglament.

ART. 48. Queda absolutament prohibit emprar en les discussions termes ofensius per als senyors Diputats i per a cap altre persona ni institució. Els oradors procuraran atemperar-se en la defensa de les seves opinions, a les regles de la educació més exquisita.

ART. 49. El President cridarà a l'ordre a tot Diputat que, en us de la paraula o amb interrupcions, faltés a lo previngut en l'article anterior, poguent invitar al Diputat infractor a que retiri les paraules pronunciades, i a que dongui les explicacions degudes.

Si el Diputat que hagués comés la falta s'hi negués, o les explicacions que dongués no fossin satisfactories, el President farà constar en l'acta que deplora en nom de la Assamblea la incorrecció del Diputat infractor, i li retirarà l'us de la paraula.

ART. 50. Si les paraules ofensives poguessin ser injurioses o calumnioses, el President manarà que constin literalment en l'acta.

Cas de que el President no entengués convenient fer-ho, encara que fos per no creure injurioses ni calumnioses les paraules pronunciades, aquestes se faràn constar en l'acta, si ho demana qualsevol Sr. Diputat.

No s'admetrà discussió sobre aquesta demanda.

ART. 51. Si malgrat lo previngut en els articles anteriors algún Diputat seguís pronunciant paraules ofensives per als altres, o que poguessin ser constitutives de qualsevol delictes, o amb inter-

ruplicions repetides o en altre forma pertorbés l'ordre de les sessions, el President després d'haver-lo cridat dues vegades a l'ordre, tindrà el dret de fer-lo expulsar del saló, poguent requerir a l'efecte el concurs de la força pública.

ART. 52. Quan la discussió d'un projecte o proposta d'acord, es prolongués massa, i sense més motiu que perdre el temps o fer obstrucció, la Assamblea podrà acordar, sense discussió, a proposta del President o de cinc Diputats, que, transcorregut un terme, que no podrà ésser de menys de 30 minuts ni de més d'una hora, se passi sense més preguntes ni discussió a votació definitiva.

ART. 53. Els Diputats que no hagin pres part en la discussió podran explicar son vot, però no podran emprar-hi més de cinc minuts. Els demés, no podran usar d'aquest dret baix cap excusa.

VI. — *De les votacions*

ART. 54. Les votacions seràn ordinaries, nominals o secretes. Deuràn ésser nominals o secretes quan ho disposi la Presidencia o quan ho demanin set Diputats.

ART. 55. La Presidencia determinarà en cada cas la forma i ordre de la votació. L'exercici del vot serà obligatori per a tots els Diputats. No's permetrà a cap Diputat sortir del Saló, després d'haver-se anunciat per la Presidencia que's va a procedir a la votació.

En casos d'empat el President tindrà vot decissiu.

ART. 56. Quan un Diputat en una elecció de càrrecs hagi votat més noms dels quins regla-

mentariament podia, s'entendrà que sols vota els qui ocupin el primer lloc en la papereta, i, cas de que sigui impossible determinar-ho, s'anularà aquesta.

ART. 57. Acabada l'ordre del dia, el President, si no ha de donar compte de cap altre assumpte, aixecarà la sessió.

VII. — *De les actes*

ART. 58. Els Secretaris de la Mesa cuidaran de la redacció de l'oportuna acta en la que constaran els acords presos, les opinions de les minories i les salvetats i protestes formulades pels Diputats.

ART. 59. Les actes seran firmades pel President i per els Secretaris que hagin actuat a les sessions.

ART. 60. El Consell se farà càrrec d'aquestes actes a fi de donar exacte compliment a tots els acords.

VIII. — *Del públic*

ART. 61. El públic deurà guardar silenci i el respecte degut, i no podrà fer en cap cas ni forma demostracions d'aprovació ni de desaprovació.

ART. 62. Tothom que falti a tals obligacions o que pertorbi l'ordre, sigui com sigui, podrà ésser expulsat per ordre de la Presidencia, sense perjudici de les altres sancions de que hagi pogut fer-se mereixedor davant dels tribunals de justícia.

ART. 63. Cas que'l públic amb sa actitud pertorbi l'ordre o dificulti les tasques de l'Assamblea, podrà la Presidencia fer-lo retirar.

ART. 64. La Presidencia podrà i deurà sempre i en tot moment, pendre les garantíes necessaries per a la seguretat de l'Assamblea i dels Diputats i per a obtenir el degut respecte a tots i de tots.

Palau de la Generalitat, 11 de Maig de 1914.
— El President, *E. Prat de la Riba*. — El Vis-president 1.er, *Lluís Durán i Ventosa*. — El Vis-president 2.^{on}, *Ramón Riu*. — El Vis-president 3.er, *Lluís Ferrer i Bàrbara*. — El Secretari 1.er, *Romàn Sol*. — El Secretari 2.^{on}, *Ramón Vidiella*. — El Secretari 3.er, *Francesc Carbó*. — El Secretari 4.^{rt}, *Joan Maria Roma*.

PROJECTES DEL CONSELL
PERMANENT

PROPOSTA DEL GOVERN
DE LA CIUTAT DE BARCELONA
PER A LA REFORMA DE LA LLEI
DE LA CIUTAT DE BARCELONA

I

PETICIÓ I GESTIÓ DE DELEGACIONS DE SERVEIS DE L'ESTAT

En el modern estat de Dret el sistema normal, la forma prototípica de crear organismes administratius, i de donar-los-hi la competència o funcions, és la llei. La llei crea l'organisme, determina la seva àrea territorial, fixa els límits de la seva competència, senyala els medis econòmics de que haurà de disposar; i un cop establert resta immutable, invariable, independent de l'acert o desacert dels seus directors, del desig de continuar-hi o de separar-se'n dels que hi estan subjectes.

Aquest és el sistema comú, l'únic usat en tots els pobles.

Però a Espanya en la creació de les mancomunitats s'ha usat per primera vegada un altre sistema, un sistema excepcional, anormal; i s'ha usat aquest procediment, aquest sistema, per les condicions especials de la societat espanyola i per la resistència de l'Estat a resoldre en la forma acostumada el problema de la reforma administrativa.

Tota llei necessita una orientació; tota fórmula ha de respondre a una realitat i la complexitat i diversitat dels elements orgànics espanyols dificulta arribar a semblant unitat. Y el gust de la uniformitat que priva en els centres directors, fa impossible el règim de legislació separada, de lleis que s'apliquen no més a una part del territori, tan comú a Anglaterra. Una llei que no sigui aplicable a tot el país, pren el regust de privilegi i es fa, a dins d'aquesta modalitat de sentiment, inacceptable.

El problema de la reforma local té dos punts de vista primordials, d'igual importància.

Es el primer el de la creació de nous organismes. Tant si's treballa a base dels elements històric-sentimentals, com si's va amb tendència marcadament utilitarista, el perill és gran, car tant pot caure's en ressucitar lo que ja no és, com en crear organismes ficticis que hauràn de perdre un temps preciós en arrelar-se. Precisament la llosa de plom que ha aplanat les Províncies ha sigut això: la falta d'arrels en els sentiments dels pobles; que ningú se les ha mirades com a cosa propia.

Es el segón el de la capacitat per a executar les funcions, car d'ella depèn en puritat ço que degui fer-se; ja que si la centralisació és un mal, la tutela és fretura dels qui no's basten.

Aquests dos esculls han fet anar a fons tota temptativa general de reforma. Quan s'ha parlat d'organismes supra-provincials, únic remei contra la congestió centralista que, matant els serveis, atrofia la vida local, s'ha topat sempre amb l'argument de les diferències d'esperit re-

gional que privaven de arribar a un criteri únic. Quan s'ha volgut anar només a una senzilla des-centralisació de serveis, s'ha declarat que no totes les Províncies estaven en situació d'encarregar-se'n.

Contra aquest criteri, no volguent anar a lleis particulars, només hi havia un remei: la federació voluntaria de les províncies i la delegació directa de funcions a cada unió o federació de províncies, a cada mancomunitat, tenint en compte les seves condicions concretes, les garanties de bona gestió dels serveis a encarregar-li o confiar-li. Fixant regles generals que siguin aplicables a tota Espanya, deixar que la voluntat del poble infanti l'organisme supra-provincial, i, vist aquest i ses condicions, delegar-li les funcions de que, amb cert, puga cuidar-se: aquest és el sistema, aquest és el mecanisme de la mancomunitat.

Això és lo que ha fet el R. D. de Mancomunitats que d'aquesta manera ha resolt les quatre necessitats fonamentals a que tota organització deu atendre: fixar lo que és la vida local; garantir els interessos de la col·lectivitat tota; affermar l'ordre jurídic i determinar constitucionalment el nou ordre de coses.

Mercès a aquest sistema, l'unitat espiritual de Catalunya ha pogut manifestar-se esplendorosament y un nou organisme, rublert d'esperances per a Espanya tota, ha vingut a la vida.

L'orgue s'ha creat; queda ara la segona part; manca determinar les funcions que ha d'exercir-ne.

Fonamentalment parlant, les funcions de que

deuria encarregar-se la Mancomunitat per a respondre als enlairats fins per a que ha sigut creada i donar els saborosos fruits que Espanya i Catalunya n'esperen, podrien tancar-se en les següents categories: Obres públiques, Cultura i Beneficència.

Son materies aquestes en les que podrien obtenir-se tots els beneficis que permet la descentralisació. Cerca's amb ella tant una major eficacia i intensitat en la informació, coneixement de les necessitats i sa resolució, com una simplificació i ordenació en els serveis, que assegurí sa perfecció i bona marxa. I sens dubte, que en tals materies s'obtindria tot això, car ningú pot atendre-les amb major entusiasme i coneixement que els mateixos interessats i de cap altra manera poden suprimir-se tants òrguens inútils.

Tals delegacions per a ésser realment útils i permetre'l major rendiment de l'activitat regional en profit de la vida i riquesa d'Espanya, deurien comprendre totes les funcions que les lleis encarreguen a l'Administració central en els rams següents: Carreteres i camins; ferrocarrils i tranvies; ports; obres de sanejament, abastiment d'aigües, canals, pantanos i enjasament de rius i torrents tant per a la regulació i aprofitament de corrents com per a defensa de terres i poblacions; comunicacions telegràfiques i telefòniques interurbanes que no siguin de caràcter general; repoblació i reglamentació de la explotació i aprofitament de boscos, construcció de camins forestals; higiene pecuària i defensa contra les plagues del camp; Ensenyança tècnica d'arts i oficis, industrial, mercantil, de belles arts,

i agrícola amb les diferents estacions existents o possibles, enològiques, pecuàries, piscícoles, etc.; catastre; edificis escolars; beneficència i higiene pública; institucions d'estalvi i previsió; instauració de doctorats; arxius, museus i biblioteques i fins monuments nacionals que així podrien ésser cuidats amb tot amor i com a lo que realment son: troços de la propia historia i joiells de nostre patrimoni espiritual.

Així, encarregant-se de tals funcions dintre les províncies mancomunades, la gestió de la Mancomunitat podria resultar tant intensa i tan profitosa que a més del bé que directament reportaria a Catalunya, son alt exemple seria el més poderós incentiu per al desvetllament de les altres regions, el despertar de les quals, aportant a l'obra comú nous elements i noves energies que avui resten tristement perdudes, marcaria l'hora de la renaixensa, regeneració i resorgiment definitiu i esplendorós de Espanya i de tots els seus vells elements orgànics.

Però això no pot improvisar-se. Cal en primer terme un estudi ferm i pregón de lo que són aquestes funcions, de quines convé demanar i de les conseqüències que poden tenir tant per sa naturalesa com per raó dels organismes que avui en cuiden. Cal després anar a les necessaries negociacions amb el Govern per a preparar i assegurar l'èxit de la gestió futura. I un cop fet això quedarà encara el gestionar l'aprobació legislativa, la llei que permeti que les delegacions siguin un fet.

Per tot això, i amb el fi d'assegurar i estendre l'actuació de la Mancomunitat de Catalu-

nya i de que aquesta sia quelcom més que una simple satisfacció interna, el Consell permanent sotmet a la deliberació de l'Assamblea el següent

PROJECTE D'ACORD

1.er Fent us de la facultat que estableix l'article 1.er del R. D. de 18 de Desembre de 1913, demanar al Govern la delegació a la Mancomunitat de Catalunya de les funcions que les lleis donguin a l'Administració Central en les províncies catalanes respecte als rams següents:

- a) Carreteres i camins.
- b) Ferrocarrils, tranvies, ports, obres de sanejament, abastiment d'aigües, canals, pantanos i rectificació de rius i torrents, tant per a regulació i aprofitament de corrents com per a defensa de terres i poblacions.
- c) Comunicacions telegràfiques i telefòniques interurbanes que no siguin de caràcter general.
- d) Repoblació i reglamentació de l'explotació i aprofitament de boscos, construcció de camins forestals, higiene pecuària i defensa contra les plagues del camp.
- e) Catastre.
- f) Monuments nacionals.
- g) Ensenyança tècnica, d'arts i oficis, industrial, mercantil, de belles arts i agrícola, comprenent-hi les diferents estacions existents o possibles a Catalunya (enològiques, pecuàries, piscícoles, etc.).
- h) Edificis escolars.

i) Beneficència i higiene pública en les províncies mancomunades;

j) Arxius, Museus i Biblioteques.

k) Institucions d'estalvi i previsió.

l) Instaauració dels doctorats.

2.^{on} Per compensar econòmicament a la Mancomunitat el cost dels serveis que li siguin delegats, demanar al Govern la cessió d'una o més contribucions directes i si aquesta cessió no fos base justa, o equitativa, de compensació o no siguiés, per qualsevol altre motiu, viable, se procurarà establir la compensació d'acord amb el sistema següent:

a) Se pendrà per base la liquidació dels cinc últims pressupostos de l'Estat i es determinarà el tant per cent dels ingressos totals que hagin absorbit en les províncies de règim tributari comú, els serveis que es deleguin a la Mancomunitat, a la qual l'Estat li cedirà un tant per cent igual al que resulti de la liquidació anterior, de tots els ingressos obtinguts en les províncies mancomunades.

b) Aquest tant per cent se modificarà quan de la liquidació d'algún presupost de l'Estat resulti alterada la proporció a què es refereix la base anterior, en més d'un dos per cent.

c) Les Delegacions d'Hisenda en les províncies mancomunades abonaran trimestralment a la Mancomunitat el tant per cent establert dels ingressos realitzats.

Tant en el cas de prevaleixer aqueix sistema de compensació com el de cessió de contribucions directes, sempre que l'Estat fassi un pressupost extraordinari, cobert amb un emprèstit, per

atendre en les províncies de règim comú als serveis delegats a la Mancomunitat, s'augmentarà la cessió d'ingresos de l'Estat en una quantitat equivalent al servei d'interessos i amortisació de la part que li hauria tocat de l'emprèstit, de no existir la delegació a la Mancomunitat. La proporció se fixarà prenent per base la relació entre'l que tributin, per tots conceptes, les províncies de règim comú i les províncies mancomunades.

3.er S'autorisa al Consell permanent per a fixar les facultats i els serveis que dintre de cada una de les categories de funcions expressades convingui demanar.

4.^{rt} S'encarrega al Consell permanent fer les gestions necessaries per a convenir amb el Govern la major suma possible d'aquestes facultats i d'aquests serveis, amb les compensacions equivalents i conseguir la corresponent aprovació legislativa.

Palau de la Generalitat, 6 de Maig de 1914. — El President, *Enric Prat de la Riba*. — Els Consellers: *Lluís Argemí, Francesc Bartrina, Josep M.ª España, Anselm Guasch, Martí Inglés, Josep Mestres, Alfred Pereña, Agustí Riera*.

II

CONVENI AMB L'ESTAT PER A LA CONSTRUCCIÓ DE CAMINS VEINALS

Tot just constituída la Mancomunitat de Catalunya, en els dies 6 i 7 d'Abril, se feu ja públic el segon concurs de subvencions, convocat pel Sr. Ministre de Foment per a la construcció de camins veinals i ponts econòmics.

Aquell concurs havia, per força, de moure l'atenció d'aquest Consell; i, efectivament, se n'ha vingut ocupant d'ençà de la primera sessió que va celebrar després d'ésser conegut el decret; car des del primer instant va adquirir el ferm convenciment de la utilitat i fins de la necessitat d'acullir-se als beneficis que el concurs ofería a la Mancomunitat per a la construcció de camins i de ponts econòmics.

No era pas de despreciar la subvenció de 2.066,000 pessetes que l'Estat senyalava per a les quatre provincies catalanes, baix la següent distribució:

Barcelona	533,750 pessetes
Girona	406,250 »
Lleida	693,000 »
Tarragona	433,000 »
<hr/>	
Total.....	2.066.000 pessetes

Justament si la Mancomunitat ha de trobar dificultats per a dur a la pràctica les grans empreses que d'ella espera Catalunya, serà en els primers anys de sa existència, degut precisament a l'escassetat de medis econòmics que el Real Decret de 18 de Desembre de 1913 li otorga i dintre'ls quals s'ha de moure, mentre labora per a conseguir les delegacions del Poder Central junt amb els recursos econòmics necessaris. Però com, altrament, nostre propòsit de no defraudar les esperances concebudes per la opinió de la terra catalana, ens porta a convertir en realitat immediata una part dels nostres ideals, el Consell se vegé impulsat a no desapropitar la quantitat de 2.066,000 pessetes que l'Estat destina per a subvenció de camins veïnals.

Ferm en aquest propòsit, el Consell estudià el problema del concurs en tota la seva varietat d'aspectes.

¿Podia la Mancomunitat acudir legalment al concurs anunciat? La opinió del Consell fou afirmativa; fonamentant-la en què, essent expressament permès a les Diputacions provincials i a les Mancomunitats de Municipis acullir-se als beneficis del mateix, no podia negar-se semblant dret a la nostra Mancomunitat, si es té present que aquesta ha assumit, per delegació de les quatre províncies catalanes, els serveis de construcció de camins a tota Catalunya i que, per l'article 2.^{on} de l'Estatut se declararen de competència de la Mancomunitat tots els serveis i totes les funcions que la legislació provincial vigent permet establir i exercitar a les Diputacions provincials i, per consegüent, la facultat d'acudir al concurs de camins.

Però, tot i essent aquesta la opinió del Consell, desitjant encaminar les coses per camí pràctic i positiu, va designar a un de sos Consellers, el Sr. Bartrina, per a què, en nom de tots, consultés aquest i altres punts oportunament amb l'Administració Central, amb el fi d'esbrinar els obstacles legals i tècnics que nostres desitjos poguessin trobar; veient-se que en principi la Direcció general d'Obres públiques coincidís amb el nostre criteri en lo que atany a la facultat d'acudir al concurs, que's regoneix a la Mancomunitat.

Assegurada ja aquesta afirmació, vingué l'examen de les disposicions per les quals ha de regir-se aquell concurs.

Dos són els sistemes admesos per les disposicions del Decret: el de concurs lliure i el de contracte directe. Es aquest el què ofereix més aventatges als organismes superiors, com la Mancomunitat; perquè la Llei consent a l'entitat peticionaria de camins que proposi, al formalitzar el contracte, totes aquelles clàusules que consideri necessaries: amb lo qual la Mancomunitat se troba en condicions d'absoluta llibertat per a fixar les clàusules del contracte dintre del tipu i de les condicions generals de la llei.

Havent, doncs, acordat en principi el contracte directe, va venir la determinació dels camins que s'hi havien de comprendre. Lluitava el Consell en aquest punt amb la dificultat de la limitació de temps. Per a posar-se en condicions legals calia obtindre la declaració immediata d'utilitat pública a favor d'aquells camins que no la tenen i recullir tots els antecedents indispensables

per a omplir les fulles de proposta de cada camí; però, tot amb l'anterioritat necessaria per a poder presentar, abans del 25 de Maig, la corresponent sol·licitud a cada una de les Jefatures d'Obres públiques de les quatre provincies catalanes per al contracte directe convingut.

Així és que no's podia perdre temps. Lo més interessant era fixar quins havien d'ésser els pobles afavorits pel concurs. ¿Havien d'ésser-ho tots, és a dir, els que tenen vies de comunicació i els que no'n tenen, o solsament els incomunicats?

El Consell acordà que havien d'ésser amb preferència beneficiats aquests darrers, o sigui els incomunicats, per tres raons: Primera, perquè l'interès capdal de la Mancomunitat ha d'ésser de dotar de camins a aquells pobles que estan absolutament mancats de vies de comunicació: no seria just construir carreteres per a aquells pobles que ja les tinguin, encara que no sigui en tota sa plenitud, quan són a cents els pobles que n'estàn del tot mancats. Essent el nostre ideal portar a tots els indrets de la terra catalana les ventatges de la civilització, no seria llegítim que desatenguéssim als què no han tingut encara la sort de conèixer-les, per a atendre als afortunats que ja les utilisen, malgrat que no sigui sinó parcialment. Al satisfer les necessitats dels pobles s'ha de procedir gradualment, de més a menys.

El segon motiu d'haver-se acordat demanar camins per als pobles incomunicats fou la consideració de que aquests son generalment pobles petits que no paguen 10,000 pessetes de contribució al Tresor, per lo qual llurs camins tenen dret

al màxim de subvenció; i la Mancomunitat en sortirà econòmicament beneficiada, posat que no haurà d'aportar a cada camí sinó la quantitat restant, la diferència entre el pressupost total del camí i la subvenció de l'Estat.

Fou la tercera raó que'ls camins que's comprenen en el concurs son dels anomenats econòmics; fins a tal punt, que l'article 2.^{on} del Reglament de camins veïnals preceptúa d'una manera terminant que s'han de construir amb la més gran economia, que han de passar, sempre que siga possible, pels camins ja existents, acomodant son traçat i ses rasants a la configuració del terreny, amb una amplada mínima, la suficient per a creuar dos carros, la qual s'ordena que siga reduïda en els passos difícils, evitant obres de fàbrica i ponts, i amb afermat senzill.

En aquestes condicions opinà el Consell que aquests camins no més son utilisables pels pobles petits i incomunicats; de poc trànsit; camins que, en definitiva no son altra cosa que petits ramals que dels pobles condueixen a les carreteres que's troben a curta distancia.

Aquest sistema de camins s'ha copiat a Espanya dels de igual sistema de la veïna República francesa; i serveixen allí per a comunicar des del poble a la carretera de l'Estat o departamental que passa més aprop. D'ordinari tenen molts pocs kilòmetres d'extensió, d'un a sis per terme mig; per això nostra llei en son article 1.er els limita a la extensió de 15 kilòmetres, perquè ha volgut evitar que'ls pobles, que no distingeixen de camins veïnals i carreteres, demanessin com veïnals certes vies que, per sa llargaria i im-

portancia, s'han de construir amb major amplitut i solidesa.

El pensament del Consell fou d'ajustar-se en la construcció de camins veinals, al criteri exposat, que's sintetisa en aquesta fórmula: Camí que afecta a pobles grans, a una ribera, vall, conca o comarca, ha de ser construït com carretera comarcal, de condicions sòlides i durables, i, en cada cas, conforme amb la importància de la zona interessada i amb el tràfec que ella pot aportar. Camí que afecta no més a un poble o a alguns molt petits, de poca llargada, tenint per finalitat la d'unir aquests pobles amb la carretera de l'Estat o provincial que atravessi la comarca, o amb l'estació propera del ferrocarril, aquest ha de ser veinal i econòmic, perquè es prou per a complir amb les necessitats dels pobles a qui serveix.

Es d'absoluta conveniència ajustar-se a aquesta fórmula; perquè'ls camins veinals son i deuen ser el complement indispensable de les carreteres i grans vies; son com els rius petits que alimenten i fan creixer als grans rius; son la base en que deuen apoiar-se les carreteres i els ferrocarrils, per a que'ls grans cabals esmerçats en aquestes vies de gran cost donin tot lo producte que reclama l'economia.

Per això, doncs, es precís fugir de la confusió de demanar camins veinals allí aon s'han de construir carreteres, i viceversa.

Entenent-ho així el Consell, formà la relació de camins veinals i ponts econòmics, atenant-se a les consideracions exposades; i, amb l'apressament que li va impossibilitar fer un estudi complet i acabat dels pobles comunicats, va redactar, amb los antecedents recollits a cada provincia

pels respectius Consellers, la relació que's copia a continuació del dictamen, en la qual, si bé no serà difícil trobar-hi defectes o omissions, que'l Consell ofereix esmenar en son dia, de totes maneres respòn a l'ideal i criteri exposats i conté una xarxa de camins distribuïts per tots els districtes, comarques i valls de Catalunya.

El fet de que tots aqueixos camins de la relació expressada estiguin continguts en el contracte amb l'Estat no vol dir que tots ells hagin de ser construïts immediatament baix el sistema de la subvenció oferta.

No: això no es econòmicament possible, per la senzilla raó de que'l cost de construcció de tots aquests camins importaria segurament bastants milions de pessetes més dels que l'Estat i la Mancomunitat han d'invertir d'acord amb dit contracte. En efecte: la subvenció de l'Estat no pot excedir de la quantitat oferta de 2.066,000 pessetes per tot Catalunya; i, com subvenció màxima que d'aquesta suma li correspòn a cada camí, l'article 5.^{nt} del Reglament de la Llei de camins fixa en sa taula el 70 per 100 per cada terme municipal que pagui menys de 10.000 pessetes anyals de contribució territorial al Tresor, augmentada aquesta subvenció per als pobles comunicats amb un quint sobre'l 70 per 100 i rebaixada a son torn la total subvenció en altre quint, per demanar-ho un organisme superior, com es la Mancomunitat, conforme estableixen l'article 4.^{rt} de la llei i disposició 5.ª del concurs.

Per consegüent, fixant com terme mig de subvenció de l'Estat el 60 per 100 del cost total dels camins, la Mancomunitat tindrà l'obligació d'apor-

tar el 40 per 100 que hi manca; i, essent aquest 60 per 100 total que paga l'Estat, de 2.066.000 pessetes, el 40 per 100 corresponent a la Mancomunitat serà de 1.377,333 pessetes, aproximadament, a repartir en iguals pressupostos que l'Estat, que al menys seràn els de tres anualitats, lo qual depèn del contracte que firmin la Mancomunitat i l'Estat; i, essent els de tres anualitats, la Mancomunitat estarà obligada a consignar en son pressupost anyal, durant els tres primers anys consecutius, la quantitat de 459,111 pessetes, com a màxim, en el supòsit de que cap altra entitat se presenti al concurs, i obtinga la Mancomunitat tota la subvenció.

Amb les 2.066,000 pessetes i les 1.377,333 pessetes, que en conjunt aportarien l'Estat i la Mancomunitat, o siguin 3.443,333 pessetes, no més podrien construir-se uns 300 kilòmetres de camins veinals en tres anys, tot just una quinta part dels compresos en la relació proposada pel Consell: però, aquests 300 kilòmetres se distribuïrien per totes les comarques de Catalunya buscant sempre la prelació dels més útils i necessaris i menys costosos, amb l'objecte de que se n'aprofitin el major nombre possible de pobles, esperant que, més endavant, la Mancomunitat estudií el medi d'arribar per ella mateixa a la construcció dels altres camins apuntats a la relació i dels que, en lo successiu, s'adicionin a la mateixa.

Amb aquesta relació deurà estar íntimament lligat lo plan, que la Mancomunitat elaborarà, de veritables carreteres comarcals, de construcció sòlida, que posin en comunicació les unes amb les altres, i les uneixin, totes les comarques de

les quatre províncies catalanes; plan que's subjeutarà a un mètode racional i ordenat, fill de l'estudi de la topografia de nostre terror.

I, ja en altre ordre d'idees, el Consell va creure oportú i convenient per als interessos de nostra regió, acudir al concurs, amb el fi de substituir-se i subrogar-se, dintre de lo possible, en el dret que al mateix tenen tots els pobles; i aquesta creencia va naixer després del detingut estudi que's feu del resultat, a Catalunya, de l'anterior concurs de camins i ponts, que hi va haver l'any 1911, amb una subvenció igual a la del concurs d'enguanys per a les mateixes províncies.

No va oblidar el Consell la consideració d'aquest dret dels pobles; i tal vegada lo que més va contribuir a adoptar nostra resolució fou l'examen d'aquest aspecte, perquè va entendre que entrava dins de les finalitats a que havia de respondre la Mancomunitat, la d'evitar què en la construcció de camins imperés el desordre, el desconcert i ¿perquè no dir-ho? la injustícia.

Totes les obres del món deuen desenrotllar-se baix un plan i mètodes racionals, evitant en lo possible tota injustícia, coordinant els esforços de tots per al fi que's vol aconseguir i, sobietot, obtenint que deixin de ser xorcs i inútils els sacrificis pecuniaris que s'imposin al país i encarilant en la deguda forma l'economia nacional.

El Consell va creure que era obligació de la Mancomunitat evitar que's repetissin els fets del primer concurs; al qual, per una banda, acudiren les pobles sense mirar, com es natural, altres interessos que'ls propis, lluitant els uns contra'ls altres, amb apetit poc lloable, per contraure com-

promisos i obligacions, que després no han pogut complir, en perjudici d'aquells altres que's limitaren a oferir lo que l'estat de sa riquesa els permetia i que, per no haver augmentat sos oferiments, quedaren exclosos del concurs, tot en profit exclusiu del Tresor públic què, declarant caducades o refusades aqueixes proposicions per incumpliment del compromís contret, ha transferit a fondos sobrants de son pressupost quantitats que tenia destinades a la construcció de camins; i, per altra banda, a l'ensem que deixaven d'acudir al concurs molts pobles, els uns per deixadesa, els altres per ignorancia i altres potser amb la deliberada intenció de no contraure noves obligacions i càrregues que vinguessen a augmentar el nombre de les que pesaven sobre d'ells, n'hi va haver que hi acudiren amb proposicions que, per ser defectuoses de redacció, quedaren excloses.

En el concurs de camins, tal com va fer-se anteriorment i es fa ara de nou, el Ministeri de Foment no imposa cap mètode per establir un ordre de prelación entre camí indispensable i sols de comoditat, entre camí útil i camí sobrer. La única base de l'adjudicació de subvenció la fonamenta en la rebaixa que fan els pobles dins de l'escala corresponent. A rebaixa més grossa, adjudicació segura: com si fos una subasta; amb lo qual s'emporten les subvencions els més rics, es a dir, els que menys necessitat ne tenen, o bé aquells que, per no calcular l'estat de la seva solvencia se posen en condicions d'arruinar-se; quan precisament la raó fonamental de tota subvenció es la de auxiliar als que no poden, amb ses propies

forces i medis, construir aquelles obres que'ls son absolutament indispensables.

Amb aquest sistema se pot obtenir subvenció per a construir a la vegada dos camins paral·lels que obeeixin gairebé a una mateixa finalitat; per a construir camins que estalviïn a dos pobles, units ja per carretera, uns kilòmetres escassos de recorregut; per a construir camins allí aon n'hi ha de carreters de fàcil i econòmic arreglo: mentres se posterguen camins absolutament necessaris per a la vida, per a l'economía i pel progrés d'un poble.

A l'últim concurs fins va donar-se el cas de que un mateix camí, a la provincia de Lleida, fou demanat ensems per diferents pobles, presentant-se dues proposicions distintes; i, com l'Estat té el criteri inflexible d'otorgar la subvenció a la proposició que ofereix més rebaixa i, en el cas que's relata, les dues proposicions foren de baixa molt notable, ambdues van resultar afavorides amb la subvenció, dintre del crèdit concedit.

Il·lustraràn a l'Assamblea, en lo que venim dient, els següents datos del resultat de l'anterior concurs:

De tota Espanya es presentaren 1,327 proposicions de camins, que importaven moltíssim més dels vinticin milions de pessetes de subvenció assignades. De tots ells, a l'any actual de 1914, o sigui tres anys després del concurs, no més n'hi ha 340 entre acabats i en construcció, la subvenció dels quals ascendeix tan solzament a la quantitat de 10.700,000 pessetes, és a dir, 15 milions menys dels que l'Estat havia destinat. Els altres camins que foren admesos no han pogut

construir-se; uns perquè els pobles no han pogut constituir les garanties ofertes; altres, perquè, corrent la construcció pel seu conte, no's troben amb forces ni medis per a començar, i renuncien tàcitament la subvenció. Tots aquests antecedents són presos del Ministeri de Foment.

I anem a Catalunya.

L'Estat va destinar a la nostra regió la mateixa quantitat que ara, o sigui 2.066,000 pessetes, amb la mateixa distribució per províncies que l'anteriorment indicada; i, malgrat això, al quadre de proposicions admeses va aparèixer com suma total destinada a Catalunya la de 2.120,197'09 pessetes.

Vegi's ara la sort de les proposicions presentades.

PROPOSICIONS ADMESSES

PROVINCIES	Número de proposicions	Import de la subvenció que correspon a les proposicions	Cantitat total que assignava l'Estat per subvencions	Sobrant per falta de proposicions admessibles
Barcelona	1	6,500	533,750	527,250
Girona	13	423,829'09	423,829'09	—
Lleida	24	688,617'65	693,000	4,382'35
Tarragona	22	469,618	469,618	—
Totals	60	1.588,564'74	2.120,197'09	531,632'35

NO ADMESES PER NO ARRIBAR-HI EL CRÈDIT CONCEDIT

Província de Lleida.....	44
» de Tarragona	<u>2</u>
Total.....	46

NO ADMESES PER DEFECTUOSES

Província de Barcelona	7
» de Girona	11
» de Lleida.	11
» de Tarragona	<u>16</u>
Total.....	45

Total de camins i ponts sol·licitats en concurs a Catalunya:

Admesos.....	60
No admesos per falta de crèdit	46
No admesos per defectuosos	<u>45</u>
Total.....	151

De manera que, havent-se sol·licitat 151 camins o ponts, no més va adjudicar-se subvenció a 60 d'ells, per la quantitat de 1.588,564'74 pesetes; i, havent-hi un sobrant de 531,632'35 pesetes, quedaren fora de concurs 91 proposicions.

Però no han sigut sols aquestes 531,632'35 pesetes les que va perdre Catalunya, sinó moltes més, com anem a veure.

El resultat de l'adjudicació fou l'endret, l'aspecte més afalagador del concurs. Després de tot, apareixia en perspectiva, com de pròxima realització, la construcció de 60 camins o ponts adme-

sos. Es precis mirar el revers, que és l'altre aspecte d'aquesta qüestió, trassumpte de com la trista realitat tira a terra tot un seguici de somnis i il·lusions, pels quals passaren molts dels pobles afavorits.

Al tenir que dur a la pràctica aquells oferiments que els pobles, contrapuntant-se uns amb altres, feren a l'Estat per a obtenir la subvenció, al tenir que complir els compromisos contrets i les obligacions imposades, molts d'ells s'han trobat impossibilitats de portar-les a terme, sofrint una gran decepció.

D'aquí el nombre crescut de camins que ni s'han començat a construir ni's construiràn. Els uns, perquè han sigut declarats caducats o han sigut refusats per l'Estat; els altres, perquè els han renunciat els mateixos pobles, i els demés, perquè, no tenint aquests la valentia de renunciar-los, van retrassant, amb excuses més o menys disculpables, el compliment de les seves obligacions per a allunyar en lo possible una caducitat que prompte sobrevindrà. Vegi's:

A la provincia de Barcelona hi ha en construcció l'únic camí acceptat, la subvenció del qual munta 6,500 pessetes.

A la de Girona, dels 13 camins o ponts acceptats sols se'n construeixen 9, que importen 237,086'71 pessetes de subvenció; i han caducat els demés, que importen 186,742'38 pessetes.

A la de Lleida, dels 24 camins o ponts acceptats, no més se'n construeixen 10, als quals deu afegir-s'hi un pont que a la subasta va restar sense postor, o siguin 11, la subvenció íntegra dels quals importa la quantitat de 319,425'65 pesse-

tes; i s'han deixat de construir, per caducitat, negativa dels pobles a complir sos compromisos i impossibilitat de complir-los per part d'alguns d'ells, 13 camins o ponts, que importen la quantitat de 369,192'00 pessetes.

A la de Tarragona, dels 22 camins o ponts acceptats, n'hi ha 11 que estàn construïts o en construcció, important 208,931 pessetes de subvenció; i han deixat de construir-se'n, pels mateixos motius que els de Lleida, 11 d'ells amb una subvenció total de 260,687 pessetes.

En resum: que l'Estat, en el primer concurs de 1911 destinava per a subvencions de camins i ponts a Catalunya la quantitat de 2.120,197'09 pessetes; que d'aquesta suma, malgrat haver-se presentat 151 proposicions de camins, no més va obtenir-se la corresponent a 60 d'aquestes, o sigui 1.588,564'74 pessetes; i que, quan entraren les 60 proposicions admeses al camp de la realitat i dintre del període de sa execució, varen quedar reduïdes a 31, la subvenció de les quals puja en total a 771,943'38 pessetes.

Afegint a aquesta quantitat la suma de la subvenció sobrant per faltes i deficiències de les proposicions, notarem que'l verdader resultat, tret de la realitat, del concurs de 1911 ha sigut a Catalunya el següent:

SUBVENCIONS A PAGAR PER L'ESTAT

Barcelona	6,500
Girona	237,086'71
Lleida	319,425'65
Tarragona	208,931
Total.....	771,943'36

SUBVENCIONS A REVERTIR A L'ESTAT

Barcelona (per sobrant)	527,250
Girona (per caducitat)	186,742'38
Lleida (per sobrant)	4,382'35
Lleida (per caducitat i impossibilitat) ...	369,192
Tarragona (per caducitat i impossibilitat)	260,687'73
Total.....	1.348,253'73

De manera que aqueixa llampant subvenció de 2.120,197'09 pessetes se convertí en la de 7719,43'36 pessetes; restant per invertir, en perjudici dels interessos de nostra regió, la quantitat de 1.348,253'73 pessetes: i, mentrestant, quedaven relegades, per falta de crèdit o per defecte de redacció, 91 proposicions de camins.

¿Se vol un fet més eloqüent que demostrí la imprescindible necessitat de que siga la Mancomunitat la que's substitueixi als pobles en el dret d'acudir al nou concurs anunciat de poc?

Apart de que'l Consell estudií la tramitació legal que s'hagi de seguir i els medis que deguin emprar-se per a evitar que aqueix 1.348,253'73 de pessetes se vagi a perdre indefinidament i per a sempre en els fondos sobrants del pressupost de l'Estat, aon és possible hagi tingut un destí diferent del que li havia senyalat la Llei especial de 29 de Juny de 1911 que va autorisar-lo, el Consell ha cregut vetllar pels interessos de Catalunya i complir un deure rigorós, acudint al concurs, encara que no fos més que per a evitar una segona repetició de lo succeït en el primer concurs i la perdua d'un altre milió de pessetes en les mateixes condicions que l'anterior.

Però, es que, además i per damunt de totes les raons exposades, sent totes elles de qualitat, ha pesat en l'ànim del Consell una altra raó suprema pera adoptar l'acord que es objecte del present dictamen: la de la justícia distributiva.

Amb el sistema vigent, anant els pobles directament al concurs, fan uns una rebaixa considerable, altres la fan menos important i altres no'n fan cap, consignant la totalitat de la subvenció. I, comparades unes províncies amb altres, mentres en una el tipu mig de baixa es insignificant, en altres resulta prou crescut. Además, sols paguen aquestes obres els pobles que tenen sos termes atravesats pels camins, mentres que d'aquests, una vegada acabats, se n'aprofiten tots.

El resultat no pot pas ser més il·lògic; perquè tira a beneficiar no més que als pobles rics, a les poblacions grans, als centres de moviment del comerç i de l'activitat de la regió. L'explicació es ben senzilla.

Tots aquests centres, totes aquestes ciutats, tenen generalment, cada una dintre de son genre, vies de comunicació. Lo que necessiten, per augmentar la intensitat de son tràfec, per estendre el camp de ses operacions, és que la xarxa de vies de comunicació vagi ampliant-se fins a arribar a tots els pobles compresos en el cercle de l'intercanvi de sos productes i de sos negocis. Cada nova vía d'aquestes secundaries se resol en augment de riquesa de les mitjanes i de les grans metròpolis. Per als pobles petits aquests camins tenen la significació d'atansar-los a la civilització; per a les ciutats la unió d'un poble a una carretera significa l'estesa d'un nou fil en la xarxa de transfusió de

ses energies i de sa vitalitat. En definitiva; aprofitant a tots, el major benefici econòmic es per les ciutats, pels centres de la vida mercantil i industrial.

I la civilització es pot i es deu exigir als pobles per pobres que siguin; però, com es costosa, s'implanta amb el diner de les ciutats, dels grans centres, a qui principalment aprofita la riquesa que's crea amb la civilització.

D'aquí la necessitat d'un organisme superior que, a l'ensem que dóna impuls a la vida econòmica d'un país, sigui l'encarregat d'acomplir sa obra amb el concurs dels medis indispensables, traient aquests dels nuclis que'n tenen per a distribuir-los entre'ls nuclis que n'están mancats.

La civilització crea grans riqueses, grans ciutats; i es precís que d'aquestes riqueses se'n destini la part necessaria per a portar els beneficis de la civilització als pobles i comarques que estiguin més allunyats de la mateixa.

Aquesta es la verdadera justícia distributiva que ningú millor que nostra Mancomunitat pot implantar a Catalunya; i aquesta es la nostra obra en el projecte que'l Consell proposa a l'Assamblea.

Fundat en totes aquestes consideracions, el Consell que sotscriu sotmet a l'aprovació de l'Assamblea el següent projecte:

1.er S'aprova la relació de camins veinals feta pel Consell.

2.^{on} S'autoritza al Consell per a que pugui formalitzar, dintre del tipus de subvenció que concedeixi la Direcció general d'Obres públiques i amb les condicions que's creguin necessaries, la proposició per a contracte directe, que'l Consell ha pre-

sentat en el concurs de camins veïnals verificat el 25 de Maig de 1914.

3.er Per als efectes del compliment de dit contracte, la Mancomunitat contrau la obligació de consignar en sos pressupostos la quantitat anyal que resulti ser necessària.

Barcelona 13 Maig de 1914. — El President, *Enric Prat de la Riba*.—Els Consellers: *Lluís Argemí, Francesc Bartrina, Josep M.ª España, Anselm Guasch, Martí Inglés, Josep Mestres, Alfred Pereña, Agustí Riera*.

RELACIÓ DELS CAMINS VEINALS I PONTS
ECONÒMICS LA CONSTRUCCIÓ DELS QUALS
S'ACORDA CONTRACTAR AMB L'ESTAT EN
EL PRÒXIM CONCURS DE SUBVENCIONS

PROVINCIA DE BARCELONA

Districte d'Arenys

	Kilòmetres
D'Olzinelles a Sant Celoni	4'000
De Fogàs de Tordera a Tordera.....	4'000
De Fogàs de Montclús a Sant Celoni .	9'500

Districte de Berga

De Santa Maria de Marlés a la carrete- ra de Vic a Gironella	3'000
De La Nou per La Baells a la de Montes- quiú a Berga	8'000
De Sant Martí del Bas a la carretera de Prats de Llusanés a Sant Quirse....	1'500
De Montclar de Berga al camí d'Espu- nyola a Puigreig	2'800

	Kilòmetres
De Llusà a la de Prats de Llusanès a Sant Quirse	3'000
De Brocà a la carretera de Solsona a Ribas	3'500
De La Quart a l'estació d'Olvan	3'000
De Valldan a Sant Llorens de Morunys al límit amb Lleida	6'500
De Figols a la carretera de Solsona a Ribas	6'000
De Viver a Navàs, troç segon	6'000

Districte d'Igualada

D'Orpí al camí de Carme a la carretera de Valls a Igualada	3'000
D'Argensola a la carretera de Madrid a França	4'000
De Espoya a la carretera d'Igualada a Sitges	4'000
De Rubió (Perafita) a Prats de Rey..	6'500
De S. Pere Salavinera a Calaf	4'000

Districte de Manresa

De S. Vicens de Castellet a Pont de Vilumara	5'000
De Castelladral (Sant Cugat del Recó) a la carretera de Sant Fructuós a Berga	6'000
De Sant Salvador de Guardiola a la carretera del Bruch a Manresa	3'500
De Castellfullit del Boix a Manresa...	10'000
De Castellgalí a la carretera d'Esparraguera a Manresa	1'500

Kilometres

De Gayà a la carretera de Sant Fructuós a Berga	5'000
--	-------

Districte de Sabadell

De Santa Perpetua de la Moguda a la carretera de Barcelona a Ribas	2'400
--	-------

Districte de Sant Feliu de Llobregat

De Sant Just Desvern a la carretera de Madrid a França.....	1'500
Pont sobre'l riu Noya en el camí de Ge- lida a Sant Llorenç d'Hortons.	

Districte de Vich

De Sant Joan de Fàbregues (Rupit) a la carretera de Vich a Olot	3'000
De Castellcir a Castellersol	8'000
De Seva al Brull	4'000
De Sobremunt a Sant Boy de Llusanès.	1'500
De Tabèrnolas a la carretera de Vich a Roda	4'000

PROVINCIA DE GIRONA

Districte de Girona

D'Albons a empalmar amb la carretera de Corsà a Figueras	1'500
D'Armentera a la carretera de Corsà a Figueras	2'500

	Kilòmetres
De Camós (Sant Vicents) a empalmar amb la carretera de Girona a Olot...	4'000
De Canet d'Adrí a empalmar amb la carretera de Girona a Les Planes....	5'000
De Fontcuberta a Banyoles.....	3'000
De Garriogoles a Vilopriu.....	3'000
De Juyà a empalmar amb la carretera de Girona a Palamós.....	3'500
De Palau Sacosta a Girona.....	2'000
De Sant Julià de Ramis a empalmar amb la carretera de Madrid a França.	1'000
De Sant Mori a empalmar amb la carretera de Ventalló a Banyolas.....	2'000
De Saus a empalmar amb la carretera de Ventalló a Banyolas en Camallera.	2'000
De Viladesens a empalmar amb la carretera de Madrid a França.....	2'500
De Vilademuls a empalmar amb la carretera de Madrid a França.....	5'000
De Sant Daniel a Girona.....	2'000
De Sant Andreu de Terri a empalmar amb la carretera de Girona a Olot..	3'000
De Palol de Rebardit a la carretera de Girona a Olot.....	1'000

Districte de la Bisbal

De Casavells a empalmar amb la carretera de Girona a Palamós per Corsà..	2'700
De Castell d'Empordà a La Bisbal....	2'400
De Fontanilles a empalmar amb la carretera de Vilademàt a Palafrugell...	3'000
De Fonteta a empalmar amb la carretera de Girona a Palamós.....	2'000

	Kilòmetres
De Foixà a la carretera de Girona a Palamós	3'000
De Gualta a empalmar amb la carretera de Vilademat a Palafrugell	2'000
De La Pera a empalmar amb la carretera de Girona a Palamós	1'000
De Monells a la carretera de Girona a Palamós.....	1'500
De Palau Sator a empalmar amb la carretera de Bagur a Torrent, en Torrent.	5'500
De Serra a la carretera de Corsà a Figueres	4'000
D'Ullastret a empalmar amb la carretera de Girona a Palamós en Vulpellach, passant per Peratallada i Canapost.	8'000
De Sant Sadurní a la Bisbal per Cruhilles.....	5'000
De Vall-llobrega a la carretera de Girona a Palamós.....	1'500

Districte de Figueras

D'Alfar a Figueras	2'500
De Santa Leocadia d'Algama a empalmar amb la carretera de Madrid a França	1'200
De Les Escaules a Pont de Molins....	5'000
De Cabanellas a la carretera de Besalú a Rosas	2'500
De Palau Santa Eulalia a Sant Miquel de Fluvià	3'000
De Selva de Mar a empalmar amb la carretera de Port de la Selva a Llansà	2'000

	Kilòmetres
De Riumorts a empalmar amb la carretera de Corsà a Figueras.....	1'500
De Tarabaus a la carretera de Besalú a Rosas	1'500
De Ciurana a Vilamalla	4'000
De Crespià al Pont d'Esponellà	1'500
De Garrigàs a Sant Miquel de Fluvià.	5'000
De Vilamacolum a la carretera de Corsà a Figueras.....	1'000

Districte d'Olot

De Baget a Tortellà	17'000
De Bassagoda a Tortellà	10'000
De Parroquia de Besalú a empalmar amb la carretera de Girona a Olot.....	2'500
De Beuda a Besalú	5'000
De Sant Aniol de Finestres a Les Planes.....	5'500
De Mayà a Besalú	5'500
D'Oix a Castellfullit de la Roca.....	6'500
De Salas a Tortellà.....	1'500

Districte de Puigcerdà

D'Urús a la carretera de Ribas a Puigcerdà pels pobles de Das i Alp	5'500
De Setcases a Camprodon, passant pels pobles de Tragurà, Vilallonga i Llanès	18'000
De Les Lloses a Ripoll	11'500
De Maranges a empalmar amb la carretera de l'Estat de Puigcerdà a Lleida	6'000
De Molló a Camprodon	7'000

	Kilòmetres
D'Ogassa a Sant Joan de les Abadeses.	6'500
De Palmerola a Ripoll per Viladonja..	16'000
De Pardinass a Ribas	6'000
De Vilalovent a Puigcerdà per Aja...	4'500

Districte de Santa Coloma de Farnés

De Brunyola a la carretera de Santa Coloma de Farnés a Sant Joan de les Abadeses	1'500
De Sant Feliu de Buxalleu a la carretera d'Hostalric a Sant Hilari Sacalm.	2'500
De Susqueda a empalmar amb la carretera de Santa Coloma a Sant Joan.	10'000
D'Espinellas a Viladrau	3'500
De Massanet de la Selva a Sils	3'500
De Massanas a Hostalric	3'000
De Riells a Breda	5'000
De Sant Andreu Salou a empalmar amb la carretera de Madrid a França ...	5'500
De Viloví a la carretera de Barcelona a França	4'500

PROVINCIA DE LLEIDA

Districte de Balaguer

De Puigvert d'Agramunt a Agramunt.	3'000
De Montclar a la carretera d'Artesa a Montblanch.....	3'000
De Corsà a Agulló i Millà a la carretera de Balaguer a la frontera.....	15'000

	Kilòmetres
De Tragó de Noguera per Alberola i Tartareu a la carretera de Balaguer a la frontera.....	20'000
De Santalinya a la carretera de Balaguer a la frontera.....	4'000
De Tudela a la carretera de Balaguer a la frontera	4'000
De Doncell a la de Artesa Montblanch.	4'000
D'Oliola a la de Lleida a Puigcerdà ..	4'000
De Bellmunt a la carretera de Tàrrega a Balaguer.....	2'000
De Castellserà a la carretera de Tàrrega a Balaguer.....	2'000
De Penelles a la carretera de Tàrrega a Balaguer.....	2'000
De Tornabous a la carretera de Tàrrega a Balaguer.....	1'000
De Tèrmens a la de Lleida a Balaguer.....	1'000
De Vallfogona a la de Lleida a Balaguer.	1'000
D'Ibars de Noguera a la de Balaguer a Tamarite	3'000
De Vilanova de Segrià a la de Lleida a Pont de Suert	5'000
De Sant Llorenç de Mongai a empalmar amb la carretera o camí de Vilanova de la Sal en Gerp a Balaguer	6'000
De La Guardia d'Urgell a la carretera de Balaguer a Tàrrega	3'000
De Santa Maria de Montmagastrell a la d'Artesa a Montblanch	2'000
Pont de Corsà sobre'l Ribagorçana.	
De Rubio per Montsonis a Artesa de Segre	6'000

Kilòmetres

Pont d'Ibars de Noguera sobre'l Ribagorçana.	
Pont de Rentiscrera sobre'l Segre.	
D'Andani (Alfarraz) a la carretera de Lleida a Pont de Suert.....	4'000
De Baldomà a la carretera d'Artesa a Tremp.....	6'000
De Cabanabona a la de Calaf a Pons.	5'000
De Torre de Fluvià (Cubells) a la de Lleida a Puigcerdà.....	4'000
De Santa Maria de Meya a la provincial de Vilanova de Meya.....	4'000
De Torrelamer fins a l'estació ferrocarril Menarguens.....	8'000
D'Alós de Balaguer a Baldomà	6'000
De Sant Llorenç de Mongai i Gerp a Balaguer.....	7'000

Districte de Lleida-Borges

De Castellnou de Seana a la carretera de Bellpuig al Tallat.....	3'000
De Masaloreig a la carretera de Serós ...	4'000
De Graja d'Escarpe a la carretera de Serós	6'000
De l'estació del ferrocarril de Lleida a Torrelameo per Corbins.....	12'000
D'Alamús a la carretera de Lleida ...	2'000
De Puig-gros a la de Mollerusa a Flix....	2'000
De Montoliu a la carretera de Lleida a Flix	2'000
De Sunyé a la carretera de Lleida a Flix	3'000

	Kilòmetres
Del kilòmetre quart de la carretera de Lleida a Flix per Alfes, Alcano, Aranyena, Soleres, Torms a Juncosa ...	35'000
De Torrebesses a la carretera de Lleida a Flix	4'000
De Bobera a la Granadella	4'000
De Mollerusa a Palau i Fondarella ..	4'000
De Malpartit (Alpicat) per La Saira (Almacelles) a l'estació de Reimat....	4'000
D'Espluga a Fuedleda	4,000
D'Espluga per Omellons i Florestà a Borjes	15'000
D'Espluga a la carretera de Bellpuig..	8'000
De Torregrossa a l'estació del ferrocarril de Juneda	3'000
De Almatret a Mayals	12'000
De Juncosa a la carretera provincial de Cervià a Vinaixa.....	15'000
De Juncosa a Albages a enllaçar amb la carretera de Mollerusa a Flix.....	10'000
De Pobla de Ciervols a la carretera de Reus a Fraga	6'000

Districte de Seu d'Urgell

De Lles a la carretera de Lleida a Puigcerdà	6'000
De Prullans a la carretera de Lleida a Puigcerdà	2'000
D'Ellar per Talltendre a la carretera de Lleida a Puigcerdà	8'000
De Montellà a la carretera de Lleida a Puigcerdà	1'500

	Kilòmetres
De Toloriu a la carretera de Lleida a Puigcerdà	4'000
De Cava a la carretera de Lleida a Puigcerdà	12'000
D'Alas a la carretera de Lleida a Puigcerdà	1'000
De Serc i Ortedo a Seu d'Urgell.....	6'000
D'Arcabell a la carretera de Seu a Andorra	4'000
D'Ars a la carretera de Seu a Andorra... ..	6'000
D'Arcabell a la de Lleida a Puigcerdà ...	2'000
De Guils a Noves	5'000
De Pallerols a la carretera de Lleida a Puigcerdà	10'000
De Tàhus a la Guardia.....	15'000
De Cabó a Organyà	3'000
De Figols a Organyà	2'000
De Tuixent a Fornols	24'000

Districte de Solsona-Cervera

De Solsona a Coma per Lladurs, Oden i Guixes	30'000
De Solsona a Biosca per Llobera a la carretera de Folques a Jorba	28'000
De Torà a Llobera a enllaçar amb el de Solsona a Biosca	8'000
De Pinós a Solsona.....	14'000
De Peramola a Oliana.....	6'000
De la carretera de Guisona a Biosca per Masoterias	6'000
D'Omells de Nogaia a la carretera de Bellpuig	8'000
De Rocafort a Cervera.....	4'000

	Kilòmetres
De Montblanquet (Vallbona) a la carretera del Tallat.....	4'000
De Sant Llorenç de Morunys a Llinàs.	10'000

Districte de Sort

De Tabescan a Llaborsi	25'000
De Rubió per Soriguera a Sort	18'000
De Bahent a Gerri.....	6'000
De Surp a Caregue a Rialp	10'000
De Montcortès i Peramea a la carretera de Balaguer a la frontera.....	8'000
De Monrós a Torre de Capdella	2'000
De Malmercat per Saberneda a Sort ..	10'000
D'Estach a la carretera de Balaguer a la frontera	2'000
De Son a la carretera de Balaguer a la frontera	2'000
De Senterada a Montcortès.....	6'000

Districte de Tremp

D'Aramunt a empalmar a Pobla de Segur amb la carretera de Balaguer a la frontera, passant per Sant Martí....	12'000
De Sant Esteve de la Sarga per Alsina, Miró i Estorn al camí veïnal de Guardia de Tremp a la carretera.....	30'000
De Sant Miquel de la Vall per Llimiana a empalmar en <i>el pago</i> amb la carretera de Balaguer a la frontera.....	20'000
De Serradell per Eriñà a empalmar amb el pont de Pobla de Segur a Senterada. .	6'000
Pont de Ribert.	

	Kilòmetres
De Sant Cerní per Gabert, Fontsagrada a la carretera d'Artesa de Segre a Tremp.....	10'000
D'Abella de la Conca a la carretera en Sant Romà	10'000
D'Orcau, passant per Bastús a Sant Romà d'Abella (Carretera)	10'000
De Sapeira per Gulp a la carretera de Balaguer a la frontera.....	20'000
D'Ortoneda i Claverol a Pobla.....	15'000
De Malpàs i Gotarta a Pont de Suert..	5'000
De Bohí a Pont de Suert	20'000
De Vilaller a Pont de Suert	12'000
De Senterada a Pont de Suert	30'000
De Viu de Llevata a Malpàs.....	8'000
De Durro a Barruera	4'000
De Taull a Bohí	3'000
De Capdella a Taull	20'000
De Les Iglèsies a Sarroca de Bellera ...	4'000

Districte de Viella

De Montgarrí a Salardú en la carretera de Balaguer a la frontera.....	12'000
De Bagergue per Unyà a la carretera de Balaguer a la frontera	4'000
De Gessa a la carretera de Balaguer a la frontera.....	0'500
D'Artias a la carretera de Balaguer a la frontera	0'500
De Garós a la carretera de Balaguer a la frontera	0'500
De Casau a la carretera de Balaguer a la frontera	3'000

	Kilòmetres
D'Artiga de Lin per Gausac a Viella...	10'000
De Vilac a la carretera de Balaguer a la frontera	1'500
De Vila a la carretera de Balaguer a la frontera	1'000
D'Arros a la carretera de Balaguer a la frontera	1'000
D'Arres a la carretera de Balaguer a la frontera en el Pont del Salt del Llop.	4'000
De Vilamós a la carretera de Balaguer a la frontera en el Pont del Barradós.	4'000
De Bordas a ídem ídem	0'500
De Portillón a ídem ídem	4'000
De Canejan a ídem ídem	4'000
De Bausent a ídem ídem	4'000
Pont de Betlan en el Garona.	
Pont d'Aubert en el Garona.	
Pont de la Bordeta en el Garona.	
De Sant Joan de Toràn i Pradets a la carretera de Balaguer a la frontera...	8'000
D'Arres a Vilamós	3'000
Pont de la Llana sobre'l riu Garona, en terme de Lés.	

PROVINCIA DE TARRAGONA

Districte de Tarragona

De Vespella a la carretera de Pont d'Armentera a Altafulla	3'000
De Canonja a la carretera de Castelló a Tarragona i a l'Abaixador del ferrocarril	2'000

Kilòmetres

Districte de Tortosa

De la carretera de Castelló a Tarragona en el kilòmetre 104 a Freginals.....	1'000
De la carretera de Santa Bàrbara a la Cenia per la Galera a Godall	3'000
De Mas de Barberans a la general de Castelló a Tarragona.....	15'000
D'Alfara a la carretera de Gandesa a Tortosa	7'000
De Godall a la general de Castelló a Tarragona	8'000
De Pauls a la carretera de Gandesa a Tortosa	8'000

Districte de Reus

D'Albiol a la Selva	7'000
De Musara a Vilaplana	4'000

Districte de Montblanch

De Santa Perpetua a Santa Coloma de Queralt	10'000
De Ceballà a la carretera de Cervera a Rocafort de Queralt	3'000
De Capafons a Montreal	8'000
De Rojals a Montblanch.....	8'000
De Febró a Musara	6'000
De Forés a la carretera de Sarreal a la d'Artesa a Montblanch.....	5'000

	Kilòmetres
De Pasanant a Forés.....	3'000
De Montbrió de la Marca a la carretera de Montblanch a Santa Coloma de Queralt	3'000

Districte de Falset

De Margalef a Bisbal de Falset.....	5'000
De García a Molà.....	10'000
De Torre de l'Espanyol a Vinebre.....	5'000
De Vinebre a Ascó.....	3'000
De La Figuera a Vilella-baixa	3'000
De la Palasa per Bisbal de Falset i Cabacés a Vilella-baixa	25'000
De Lloà a Torroja per Gratallops	10'000
D'Argentera a Dosaigües i a l'estació del ferrocarril.....	3'000
De Colldejou a Pradell per Torre de Fontaubella	1'0000
De Vilanova d'Escornalbou a Mont- roig.....	6'000
De Cabacés a la general d'Espluga a Flix per Escala-Dei	6'000
De Vilanova d'Escornalbou a Riudeca- ñes, troç segón de la carretera de Cam- brils a la de Alcolea del Pinar a Tarragona	4'000
De Torroja a Porrera	9'000
De Margalef per Hort de Secà a la Venta de la Ilena en la carretera de Reus a Cornudella	10'000
De Vilella Alta a la carretera d'Espluga de Francolí a Flix	2'000

Kilòmetres

Districte de Valls

De Figuerola a Pla de Cabra	3'000
De Milà a la carretera general d'Alcover a Santa Creu de Calafell	2'000
De l'estació del ferrocarril en Nulles per Puigpelat a la carretera general d'Alcover a Santa Creu de Calafell	9'000
De Garidell a la general de Lleida a Tarragona	0'300

Districte de Vendrell

De Sant Vicens de Calders a la general de Tarragona a Barcelona a l'estació del ferrocarril	4'000
De Montmell a la general d'Alcover a Santa Creu de Calafell per Juncosa..	7'000

Districte de Gandesa

D'Ascó a Fatarella	11'000
De Ribarroja a Fatarella	11'000
De Flix a Fatarella	11'000
De la Venta de la Trompeta en la carretera de Beceite, a la de Gandesa a Tortosa, a Bot, passant per Horta..	9'000

CONVENI AMB L'ESTAT PER REGULARITZAR LA SITUACIÓ DE LES DIPUTACIONS DE LLEIDA I TARRAGONA

Al tractar de tot lo que's relaciona amb el concurs de subvencions per a la construcció de camins veïnals i ponts econòmics convocat pel Ministeri de Foment per a el dia 25 del corrent mes de Maig, va trobar-se el Consell amb la dificultat de què, la manca de compliment per part de les Diputacions de Lleida i Tarragona dels contractes que anteriorment havien celebrat amb l'Estat, constituïa un obstacle per a que la Mancomunitat pogués ara contractar amb el Govern la construcció de camins i ponts en el territori d'aquelles dues províncies.

L'únic medi de salvar dit obstacle era que la Mancomunitat se obligués davant del Govern a saldar els deutes contrets per les indicades Diputacions mitjançant el pagament de la quantitat anyal que prudencialment se cregués que les mateixes podrien entregar a la Mancomunitat per a complir l'esplícada obligació, consignant al efecte

la corresponent partida especial en llurs pressupostos ordinaris.

Per çò, tenint en compte principalment que'l compromís que d'aquesta manera contraia la Mancomunitat no suposava un gasto real i efectiu dels seus fondos, tota vegada que la suma que pagui al Estat serà la mateixa que rebí de les Diputacions de Lleida i Tarragona, i considerant que la manca de temps no permetia sotmetre previament aquesta qüestió a la deliberació de l'Assemblea, el Consell, sens perjudici de reservar a aquesta la seva ulterior aprovació, va proposar a la Direcció general d'Obres Públiques la celebració del següent conveni:

«1.er Per la Direcció general d'Obres públiques se practicarà la liquidació de les sumes que en la data de la firma del present conveni deguin al Estat les Diputacions Provincials de Lleida i Tarragona amb motiu de les obres realitzades per aquell en virtut dels contractes celebrats amb dites Diputacions per a la construcció de camins veïnals.

2.^{on} La Mancomunitat de Catalunya s'obliga a saldar els referits deutes mitjançant l'entrega anyal, a comptar desde l'exercici de 1915, de la quantitat de 5.000 pessetes que s'aplicarà al deure de la província de Lleida i d'altres 5.000 pessetes que s'aplicaràn al de la de Tarragona.

3.er La Mancomunitat de Catalunya consignarà en els seus pressupostos la corresponent partida especial per a fer efectiva l'obligació a que's refereix l'extrem anterior.

4.^{rt} Mitjançant aquest conveni queda habilitada la Mancomunitat de Catalunya per a rebre

els auxilis que soliciti del Estat amb destí a la construcció de camins veïnals en el territori de les províncies de Lleida i Tarragona.»

En consideració a tot lo exposat:

El Consell Permanent de la Mancomunitat proposa a l'Assamblea que se serveixi ratificar el conveni celebrat amb la Direcció general d'Obres Públiques per a pagar i saldar les quantitats que les Diputacions de Lleida i Taragona deguin al Estat per raó dels contractes que havien estipulat amb el mateix per a la construcció de camins veïnals, mitjançant que dites Diputacions acordin reintegrar anyalment a la Mancomunitat les quantitats a que el expressat conveni es refereix.

III

CAIXA DE CRÈDIT COMUNAL

L'ASSAMBLEA DE MANCOMUNITAT darrerament celebrada, a l'aprovar el capítol 2, article únic, partida segona del pressupost ordinari de la Mancomunitat, conferí tàcitament al Consell la misió d'estudiar el procediment per a instaurar un organisme que facilités l'us del crèdit als petits municipis. Aquesta tasca, en la qual ha tingut en compte els treballs fets en el sí de la Diputació de Barcelona a proposta del Diputat Sr. Verdaguer i Callís, ha estat objecte d'especial atenció per part del Consell, que com a resultat d'un ample i detingut estudi en el què ha col·laborat una Comissió assessora composta de tècnics tan competents com són els advocats i publicistes D. Francesc Cambó i D. Pere Corominas i el professor d'Economia D. Jaume Algarra, porta avui a l'aprovació de l'Assamblea un projecte complet.

Abans de donar compte de les disposicions que judica conduents al fi que's proposava, el Consell estima oportú oferir a l'Assamblea un resum de son estudi i dels principals problemes amb què

s'ha trobat durant aquest, així com les solucions que hi ha donat.

Tractant-se d'una explicació dirigida a persones de competència administrativa reconeguda i encaminada a un fi pràctic, el Consell s'abstindrà d'incloure conceptes generals sobre l'us del crèdit, les institucions que'l serveixen, ses operacions, finalitat i procediments per a entrar de ple en el problema real que els fets, d'una banda, i l'encàrrec de l'Assamblea, de l'altra, planteja.

El fet de què cal partir és aquest: *no tots els municipis tenen deute; no tots utilisen el crèdit;* atès a què cada un en sa esfera més o menys modesta pot realitzar i ha de realitzar millores que aprofitin a les generacions futures, aquest fet resulta injust. I la injusticia és major si tenim en compte que mentres les grans ciutats obtenen del Crèdit Públic sumes enormes usant i abusant del crèdit personal, és a dir, sense garantia d'una part de son patrimoni o de ses rendes, els municipis petits, al contrari, malgrat tenir son patrimoni i sos ingressos, grans o xics, i ser dignes, per tant, d'un us limitat i modest del crèdit, no'n troben generalment, o en tot cas amb garantia real o hipotecaria, amb un interès usurari i sense amortisació racional.

Perquè aquestes diferències? Perquè la gran ciutat se troba tenint a la vora un aparell ja construït, degut al major progrés i intensitat de la vida econòmica i jurídica, al veinatge dels Centres bursàtils i bancaris i al volum i regularitat de son pressupost que li permeten llençar mils i millions de paper de deute recollits àvidament pels més tímids capitalistes, pels més pru-

dents estalviadors. Mentres que el Municipi rural se troba tan allunyat i desconexedor d'aquest ambient que no pot treure a sa administració, crèdit i honorabilitat el valor que indubitablement tenen; no pot valorisar-los en els centres de crèdit i contractació.

S'imposa, doncs, acostar aquesta organització creditícia als pobles, i fer que puguin emetre sos emprèstits a tipus normals; unificar els de tots els municipis a fi de que l'amortització sigui racional i donar-los-hi un valor i publicitat tal que el petit estalvi els conegui i aprecii i els realisi en cada moment i sense pèrdua en borsa.

Si els Municipis alcen llurs emprèstits per medi d'un organisme únic creat aposta i amb personalitat pròpia i crèdit sòlid, que unifiqui els deutes de tots i son servei, hem allunyat ja les dificultats per a que els municipis puguin fer us del crèdit. I això es més necessari perquè els nostres temps d'industrialisme coneixen el fenomen de l'excessiva emigració a la ciutat, de l'absentisme dels terratinents i concentració dels capitals en les grans urbs, en termes que el divorci entre'l capital numerari, entre les disponibilitats i la població rural se fa sempre més agut i requereix que les corporacions públiques iniciïn una reacció en contra.

La majoria dels municipis immobilitzen els capitals mutuats en millores permanents que produeixen augment de patrimoni sempre i sovint també augment de renda. Exemple de lo primer són una escola, un hospital; de lo segon, un servei d'aigües o d'il·luminació.

Els serveis d'aquests deutes s'ha de fer de les

rendes normals del municipi; i per a que aquestes, en petites partides periòdiques extingeixin grans obligacions, cal una economicitat màxima al contreure els deutes. L'emissió unitaria dels emprèstits per a la Caixa comunal realitzaria una economia immensa en els gastos que cada municipi tindria emitint-los per separat: estampació de làmines, cost de la organització per al servei del deute, giros, pagos, anuncis, agents i comissions se reduïxen per medi de l'emissió unitaria. La personalitat de la Caixa, la xifra de ses operacions, acabarien d'abaratir el crèdit proporcionant tipus d'amortisació i d'interès més equitatius. Els municipis pagarien un tipu inferior al que avui paguen, tot i sent lleugerament superior al que la Caixa donaria al públic, i l'amortisació fóra també més ràpida per part dels municipis, de manera que la *Caixa no vindria a implicar gravàmen pel pressupost, sinó que pot marxar pels medis propis*; no més li hauria de deixar la Mancomunitat son crèdit personal al començar i son auxili moral sempre, encara que ja és prou important aquesta doble ajuda.

Però per a la perfecta organització del crèdit no basta millorar, a partir d'un moment, els defectes que hi hagin; cal, además, liquidar l'excèssiu gravamen que originen els préstams contractats en les anteriors circumstancies. La majoria d'aquests emprèstits no alcancen pública circulació, sinó que estàn pactats dintre del dret privat, usant del crèdit quirografari o hipotecari i fins ja sovint obligacions nascudes d'atrasos en els pagaments. Estipulades en lletra o pagaré o en escriptura notarial a favor d'un

particular, banquer o entitat, tenen aquestes obligacions tots els defectes que de l'actual situació de fet deriven. Els municipis que les sofreixen podrien beneficiar dels resultats de l'activitat de la Caixa, incloent entre les operacions del nou organisme la conversió dels deutes existents.

Finalment, sense cap interès en invadir l'esfera de la iniciativa privada, hi ha un ordre de necessitats creditícies, la satisfacció del qual s'ha descuidat fins al punt d'haver estat en repetides ocasions materia de campanyes polítiques i d'opinió la creació d'un organisme adequat. Ens referim al crèdit agrícola. El petit propietari que vol implantar millores, iniciar reformes, superar atrasos, o que, a conseqüència d'una transmissió hereditària, ha de pagar llegítimes i llegats sense desmembrar el patrimoni, allunyat com està dels centres de crèdit cau en l'usura. L'allunyament de les disponibilitats concentrades en la ciutat, i les necessitats de metàlic irregulars i petites del camp, en els casos dits i en altres similars, han obligat als petits propietaris a acudir a la tosca i rudimentària organització que el crèdit privat posa al servei de tals necessitats. Per això es consignen entre les operacions de la Caixa subsidiàriament les de crèdit agrícola. Però no més com una funció subsidiària i per via d'assaig, car el principal objecte que s'ha tingut en vista en la projectada institució és l'auxili als municipis. Per aquesta raó se limita la quantitat destinada a tal ordre d'operacions a una dècima part del capital de la Caixa. Ademés, per a la millor i més encertada instauració d'aquest servei, si el Con-

---

sell degudament assessorat acorda fer-lo, s'escoltarà a la Comissió assessora els estudis i treballs de la qual tan útils han estat fins ara.

En resum, la Caixa prestarà un triple ordre de serveis, que, ordenats segons la importància que considerem han de tenir, són: Prèstams als municipis per obres de pública utilitat; préstams als municipis per a conversió d'antics deutes, i crèdit agrícola.

La qüestió resta essencialment aclarida pel sol fet de la creació de la Caixa Comunal, però això planteja un nou problema, i és la *creació de capital* per aquesta Caixa.

Ja s'ha dit que la nostra proposició es fonamenta en què la institució no gravi en res el pressupost de la Mancomunitat, en què visqui per medis propis, i en què sigui, además, susceptible de prestar-li a la Mancomunitat serveis en el futur: ja nodrint el pressupost amb una part de les ganancies que obtingui, ja en fi fent-li el servei de tresoreria i emissió.

Però és evident que avui per avui necessita la futura entitat de l'auxili d'altres que tinguin enfront del públic l'autoritat i prestigi requerits per a l'emprèstit. Sense això no obtindríem els capitals necessaris o els obtindríem a un preu tal que desapareixerien les ventatges d'obtenir un interès racional, moderat, com el que exigeix l'organisme que es projecta. Per aquestes raons, la Mancomunitat posa son crèdit personal al servei de l'empresa, emitint un emprèstit de què respondrà ella al públic, i que entregará íntegrament a la Caixa, la qual invertirà no més la part d'aquest capital necessària per a satisfer les demandes de prè-

tams que se l'hi hagin fet i que ella hagi acordat concedir. La Caixa, en canvi, ingressarà en el període oportú les quantitats necessaries per a que la Mancomunitat pagui a son venciment cupons i amortisació, per a lo qual cobrarà abans dels mutuataris.

Finalment, el bon ordre i marxa segura de la Caixa Comunal impliquen una doble precaució: en primer lloc, una cautela extremada en els dirigents de la Caixa a l'inspeccionar la situació dels que sol·licitin préstams, el fi d'aquests i la inversió que se'ls dongui, així com la regularitat en el pagament d'amortisacions i interessos, agravat singularment aquest últim problema per la indotació manifesta de les nostres hisendes municipals; totes les precaucions i tasca inspectiva seràn poques en aquesta materia. En según lloc, una entitat d'aquesta naturalesa necessita que sa administració estigui en mans d'un organisme autònom, a fi de facilitar l'entrada dels elements tècnics necessaris pel bon funcionament de la Caixa, que donaràn a ses decisions la objectiva imparcialitat, la independent apreciació i la rapidesa que no més s'alcancen quan són poques les persones cridades a resòldrer un afer, quan en tenèn l'hàbit i en porten la immediata responsabilitat; reservant-se la Mancomunitat la inspecció suprema en quan serà ella la única a qui correspondrà aprovar o rebutjar les propostes d'operacions que fassi aquell Comité, al qual incumbirà, com quedà dit, l'estudi de fet que ha de precedir an aquestes proposicions. Tal disposició s'ha presa per a obtenir les màximes garanties d'acert.

Com a resultat dels estudis fets, el Consell de la Mancomunitat, fundant-se en les precedents consideracions, sotmet a l'Assamblea el següent projecte de

CAIXA DE CRÈDIT COMUNAL

I. Amb el nom de Caixa de Crèdit Comunal, se crea una entitat delegada o fundació encarregada d'administrar el fons que la Mancomunitat acorda instituir per a facilitar l'us del crèdit als municipis de Catalunya.

II. La Mancomunitat constituirà aquest fons amb el producte de 20,000 títols de 500 pessetes que acorda crear amb la ratificació de les Diputacions, l'aprovació del Govern i l'exempció de subasta. Devengaran dits títols l'interès del 4 $\frac{1}{2}$ per 100, seràn amortisables en 60 anys desde 1920, no entrant en sorteig més que les obligacions en circulació. Aquest emprètit tindrà la garantia de tots els ingressos i bens de la Mancomunitat i la subsidiaria de les quatre Diputacions catalanes, en la forma prevista en l'article quint de l'Estatut, i tot l'actiu de la Caixa.

III. La Caixa aplicarà el fons esmentat a contractar préstams amb les garanties degudes als Ajuntaments de Catalunya, solvents i ben administrats que no estiguin en descobert amb l'Estat, la Diputació i la Mancomunitat i destinin el séu import a obres o gastos de primer establiment de serveis públics de caràcter municipal i de manifesta utilitat. Una quinta part podrà ser destinada a la conversió dels deutes municipi-

pals amb garantia. També una dècima part podrà ésser destinada, previ acord del Consell Permanent autorisant-ho, a proposta de la Caixa, a operacions de Crèdit agrícola.

IV. *Relacions de la Caixa amb la Mancomunitat.* — La Mancomunitat consignarà anyalment en el seu pressupost de despeses els crèdits necessaris per a pagar els interessos i la amortisació de la part d'emprèstite mitida o que hagi d'emetre dins l'any de la vigència del pressupost i en el d'ingressos les mateixes partides que seràn satisfetes trimestralment a la Mancomunitat per la Caixa. No's podrà posar en circulació cap títol que no tingui consignat en el pressupost de la Mancomunitat el crèdit corresponent per a poder ésser pagats els seus ingressos.

V. *Govern de la Caixa.* — Administrarà la Caixa un Comité administratiu, en el qual tindran majoria les persones competents no investides del càrrec de Diputat provincial i un Comité directiu en el qual tindran majoria els Diputats provincials. Un i altre seràn presidits pel President de la Mancomunitat. El Comité administratiu estudiarà i proposarà les operacions i el Directiu les acordarà o refusarà, pero no podrà acordar-ne cap que no sigui previament acordada i proposada pel Comité administratiu.

Els Comitès seràn designats pel Consell. El President tindrà ademés el caràcter de representant legal de la Caixa.

VI. Incumbirà al Consell administratiu:

a) L'organització dels serveis i oficines de la Caixa, nomenament del personal i fixació de la retribució del mateix.

b) Examen i estudi de les peticions de préstam que's formulin i el de projectes i pressupostos de les obres i serveis que amb aquells es tractin de realitzar.

El Comité administratiu rebutjarà tota petició de préstams formulada per Ajuntaments que no acreditin estar al corrent de ses obligacions amb l'Estat i de les vensudes i exigibles que tinguin amb la Mancomunitat i la Província, així com totes aquelles operacions que no's garanteixin en termes tals que el Comité els estimi raonablement segurs i suficients; abstenint-se també de celebrar cap contracte en el qual la Corporació mutuària no reconegui i declari explícitament que en cas d'incumpliment o retràs, podrà ser apremiada per la Mancomunitat, conformant-se a la instrucció d'apremis administratius en vigor, ja que amb la Mancomunitat contracta al contractar amb la Caixa.

c) Fixar les condicions de cada projecte d'operació de préstam, la taxa de l'interès, que haurà de ser sempre una mica més alt que l'interès que's calculi costarà a la Caixa la col·locació dels títols que hagin de posar-se en circulació per a la realització de préstams, fixar també els plaços d'amortisació que no podrán excedir dels fixats per l'amortisació dels títols de l'emprèstit, de la col·locació dels quals procedeixin els fons amb que's realitzi el préstam; i determinar finalment la classe de garantia que en cada cas hagi d'estipular-se passant després el projecte de contracte a l'aprovació definitiva del Comité directiu, sense la sanció o conformitat del qual no podrà realitzar-se l'operació.

d) Disposar l'execució dels contractes aprovats pel Comité Directiu, els quals se otorgaran conforme a llei i seran firmats en representació de la Caixa pel President de la Mancomunitat.

En dits contractes podrà estipular-se que'ls pagaments a compte del préstam els fassi la Caixa directament als contractistes de l'obra en tot o en part, en vista de les corresponents certificacions d'obres executades, intervingudes pel facultatiu inspector que la Caixa designi.

e) Vetllar pel compliment exacte dels contractes celebrats, adoptant les mides i utilitzant els procediments legals conduents a dit fi.

f) Remetre al Consell Permanent de la Mancomunitat avans del dia 30 d'Octubre de cada any, una relació de les operacions aprovades pels dos Comitès, per ser posades en execució l'any següent, i que impliquin necessitat de col·locar títols de l'emprestit, a fi de que la Mancomunitat consignï en la secció de despeses de son pressupost de dit any, els crèdits necessaris pel servei d'interessos de dits títols, i en la secció d'ingressos del mateix Pressupost igual partida que abonarà a la Caixa la Mancomunitat.

En els propis pressupostos de Mancomunitat s'incluiran les consignacions necessaries pel servei d'amortisació de l'emprestit amb arreglo al quadre del mateix, així com l'abonament d'igual partida que la Caixa entregará anyalment a la Mancomunitat.

g) Fer entrega a la Mancomunitat en els respectius trimestres de les quantitats que en el pressupost es fixen per a atendre al pagament d'interessos i amortisació d'obligacions de l'emprestit que estiguin en circulació.

h) Custodiar els fons de la Caixa, fent-se càrrec dels títols de l'emprèstit que li entregarà d'un cop la Mancomunitat al tipu de la par, per anar-los col·locant o negociant en la part necessària per a executar amb son producte els préstams aprovats, en l'intel·ligència de què no podrà la Caixa col·locar o negociar cap títol que no tingui en els pressupostos aprovats de la Mancomunitat el crèdit necessari per a interessos i amortisació.

i) Portar la comptabilitat de la Caixa, que tindrà els ingressos i despeses: **INGRESSOS:** El producte de la col·locació o negociació de títols que anirà realitzant en els termes avans dits per aplicar-los exclusiva i íntegrament a préstams. — Donatius o subvencions que rebí de l'Estat, de les Províncies i de tot altre entitat o particular, interessos i amortisació de préstams que realitzi. — Rendes de títols de l'emprèstit especial o d'altres emprèstitos de la Mancomunitat, de les Diputacions catalanes i altres que pugui tenir en cartera la Caixa per haver-los comprat en plaça amb els fons sobrants de les reserves. — Altres ingressos que obtingui amb motiu d'operacions que realitzi relacionades amb el fí i desenrotllo de la Caixa. — **DESPESES:** Les de sosteniment de la Caixa i oficines que fixarà son Comité administratiu, les de remuneració o indemnissació a les persones que integrin els dos Comités, en forma de dietes o de gratificació fixa, segons cada un acordi. El màxim anyal d'aquesta despesa per cada Comité, el fixarà l'Assamblea. — Les de pagament de les quantitats que la Caixa haurà d'entregar en les épocas degudes a la Mancomunitat a fi de que aquesta pugui fer front al servei d'interessos i amortisació de l'em-

prèstit especial segons les consignacions de son pressupost.— Les de contribucions, impostos i demés semblants motivats per l'emissió i col·locació de títols que tingui en cartera o per l'otorgament de contractes quan aquests no'ls paguin els mutuataris, i les d'inspecció i demés relacionats amb el fi de la Caixa.

j) Formació d'un compte anyal de fondos de l'emprestit rebuts de la Mancomunitat i destinats a préstams, que serà sotmès a la censura i aprovació del Comité directiu. Ademés formarà el Comité administratiu en 31 de Decembre de cada any un estat o balanç de situació de la Caixa, i formarà i aprovarà els comptes particulars de l'inversió d'altres fons propis de la Caixa. Portarà també un compte especial de Caixa, d'amortisació, de la situació i estat del qual donarà anyalment compte a l'Assamblea.

k) Formarà amb els sobrants que li quedin a la Caixa, després d'atesos tots els serveis esmentats, un fons de reserva que podrà destinar total o parcialment a nous préstams, o a l'adquisició en mercat o en subasta de títols dels emprèstits de la Mancomunitat i de les Diputacions catalanes o dels especials de la propia Caixa, i dels quals podrà disposar a mida que les necessitats ho exigeixin com formant part de l'esmentat fons de reserva.

l) Intervenir d'una manera directa amb caràcter inspectiu en el servei o obra per el qual s'havia contractat cada préstam, amb el fi de cerciorar-se de la deguda inversió dels fons mutuats, tot això en els termes i condicions estipulades en cada contracte.

VII. Correspòn al Comité directiu:

a) Aprovar o rebutjar els projectes de contracte de préstam que proposi el Comité administratiu

b) Cursar amb l'informe corresponent al Consell Permanent les comunicacions o peticions que a aquell dirigeixi el Comité administratiu, relacionades amb el funcionament i desenrotllo dels fins de la Caixa.

c) Aprovar el compte anyal a que aludeix el paragraf lletra j) del número anterior.

VIII. Ambdós Comitès portaran en deguda forma els corresponents llibres d'actes aont se transcriuràn els acords que respectivament adoptin.

IX. En cas de que a proposta del Comité administratiu s'hagués de procedir a la liquidació de la Caixa, aquesta serà verificada pel Consell permanent en els termes que acordi l'Assamblea.

X. El Comité administratiu se compondrà de sis persones, de les quals una, sense contar la Presidencia, podrà esser Diputat provincial i altre haurà de esser el Jefe del Departament d'Hisenda de la Mancomunitat que actuarà com a Secretari del Comité amb veu i vot.

El Comité Directiu el formaran tres Diputats provincials, incluint-hi a la Presidencia, i dos persones agenes a l'Assamblea, una de les quals es procurarà sigui competent en negocis financers. Actuarà de Secretari en el Comité directiu sense vot el que ho sigui de l'Administratiu.

Els càrrecs del Comité directiu duraràn dos anys. Els de l'Administratiu, llevat el de Secretari que serà permanent, i el de vocal Diputat, que cessarà a cada renovació bienal de les Diputacions, duraràn quatre anys, renovant-se cada dos anys alter-

nativament un i dos dels altres tres vocals, essent possible sa reelecció. La primera renovació que serà d'un vocal, tindrà lloc previ sorteig pel Maig de 1915.

XI. La Caixa funcionarà en el local que provisionalment senyali al efecte la Presidencia de la Mancomunitat, sens perjudici de lo que més endavant resolguin respecte aquest particular els dos Comitès reunits.

XII. Se sol·licitarà del Govern la corresponent autorització per la creació de l'emprèstit especial referit, aixís com la corresponent exempció de subasta per poguer contractà amb la Caixa de Crèdit Comunal, fent-li entrega dels títols del referit impost.

XIII. Es concedeix a la Caixa una subvenció extraordinària de 60.000 pessetes que es la consignació fixada al efecte en el pressupost de la Mancomunitat per les despeses d'organització i sosteniment de la mateixa. La Caixa estarà obligada a reintegrar a la Mancomunitat aquesta subvenció quan el seu fons de reserva arribi a 500.000 pessetes.

XIV. El Consell Permanent dictarà els Reglaments i demés disposicions i pendrà els acords necessaris per a l'establiment i recte funcionament d'aquesta institució.

Palau de la Generalitat, 6 de Maig de 1914.—
El President, *Enric Prat de la Riba*; Els Consellers, *Lluís Argemí*, *Francesc Bartrina*, *Josep Maria España*, *Anselm Guasch*, *Martí Inglés*, *Josep Mestres*, *Alfred Pereña*, *Agustí Riera*.

IV

ORGANITZACIÓ DEL SERVEI DE DEMENTS.

L'Estatut de la Mancomunitat de Catalunya a l'establir que les Diputacions catalanes traspassen a la mateixa «l'hospitalització dels dementos pobres, respectant els contractes existents i indemnificant els interessos creats en cas que una nova organització d'aquest servei els lesionés», ve a imposar-nos la obligació moral de procurar que aquesta funció sigui aviat efectiva, tota vegada que en tal sentit han manifestat llur voluntat les Diputacions mancomunades. Tant per això com pels problemes d'ordre científic, tècnic i administratiu a resoldre i que forçosament han d'ocupar un temps relativament llarg, així com per la defectuositat amb què actualment se presta per les Diputacions servei de tanta importància, ha cregut el Consell devia ésser aquest assumpte que ocupés preferentment la seva atenció; i és per això també que ha cregut devia presentar a n'aquesta Assamblea les línies generals a què, al seu entendre, deu ajustar-se la incorporació d'aquest servei a la Mancomunitat.

No significa això renunciar a que l'Estat s'encarregui, com és de llei, del sosteniment dels

dementis pobres; al contrari, un cop aixecats els edificis de la capacitat necessària i amb les condicions i perfeccionaments que la ciència exigeix i que reuneixen avui els seus similars dels pobles més avançats, estarem en millors condicions que mai per a recabar de l'Estat, o bé que directament s'encarregui del seu sosteniment, o bé — lo que fóra preferible — dongui a la Mancomunitat els medis per a la prestació d'aquest servei.

El tant per cent de curacions obtingudes és molt diferent segons se tracti d'alienats aguts o crònics; doncs mentres en els primers arriben a assolir-se del 50 al 60 per 100, en els segons pot dir-se que els resultats són negatius en gairebé la totalitat dels casos. Es, però, condició precisa, per a obtenir els resultats indicats en quant a dementis aguts fa referència, que sigui empleat el tractament oportú al començament de la malaltia, i que tot seguit se disposi dels medis que els moderns avenços de la ciència de curar aconsellen.

De lo indicat se desprèn la necessitat de donar tota classe de facilitats per al ràpid ingrés dels afectes de malalties mentals als establiments adequats, alleugerint l'espedienteig que avui s'exigeix i fent per manera de que desaparegui la nota gairebé infamant que en l'actualitat rodeja al pobre malalt que ha tingut que acullir-se al Manicomi; lo què, junt amb les dificultats d'ingrés abans indicades, fa que no's sol·liciti l'admissió i consegüent adequat tractament fins i tant que la malaltia ha pres tot l'increment, fent sempre més llarga la curació i allunyant les probabilitats d'èxit, quan no fa aquest del tot impossible.

El bon resultat senyalat s'obtidria creant unes Clíniques psiquiàtriques dotades de tots els medis per al tractament de les malalties mentals, especie d'avant-sala del manicomi, a la que podrien els malalts ingressar senzillament amb la certificació d'un metge expressant el caràcter de l'afecció; que de comprobar-se ésser aguda seria tractada a la clínica fins a la curació o fins a que passant a l'estat de crònica motivés la traslació del malalt, complerts tots els requisits legals, a l'establiment adequat segons la forma i caràcter de la demencia soferta. Aquestes clíniques psiquiàtriques realisarien la missió d'Assils d'observació, permetent establir degudament el diagnòstic dels malalts ingressats, tractar i atendre amb tota cura als aguts o distribuir-los, si és crònica la malaltia, a les seccions manicomials anteriorment indicades, previs els requisits legals vigents de què s'ha fet esment.

Fóra lo millor que hi hagués una de les Clíniques o Assils d'observació a cada una de les provincies catalanes, emplaçades amb preferencia a les grans urbs, que són les que proporcionalment donen un contingent major de locures i particularment de les formes agudes; però, si degut al cost elevat d'aqueixa classe d'establiments no és possible crear les indicades, pot al menys dotar-se a cada una de les institucions manicomials que a les provincies s'estableixin, d'una secció d'observació i classificació, aon se puguin prestar al mateix temps els primers cuidados als aguts.

Es precís, amb el fi d'aplicar-los-hi el regim adequat dintre de la major economia possible, que els dementis crònics estiguin classificats i

degudament distribuïts en pabellons especials que formin part d'una mateixa institució manicomial, o lo que fóra millor, distribuir aquestes degudament especialitzades per les províncies catalanes.

Aquesta distribució per grups permetria prestar la vigilància necessària als agitats, prescindint dels medis de subjecció violenta feta ja desaparèixer del tot en els manicomis moderns; la creació d'una Colonia agrícola a imitació de lo que en determinats països se fa, aon hi troben esbarjo i ocupació un tant per cent molt crescut de dementis, als quals és convenient el treball ordenat en deguda forma; l'educació dels deficientes en una secció de regim especial; serà possible suplir la falta per tots notada avui d'una secció per a criminals dementis declarats irresponsables o en període d'observació, millorant la condició actual d'aquests desgraciats; l'establir una altra secció pels epilèptics dementis; classificar-los, en fi, segons la característica i manera d'ésser de llur forma de demència.

Aquest abundant material d'estudi és llògic que s'aprofiti en bé dels mateixos dementis, permetent, en la forma i condicions que oportunament se fixin, que els metges i alumnes de la Facultat de Medicina fassin en aquests establiments investigacions i pràctiques, contribuint així a l'avenç de branca tant important de la Ciència mèdica, com és la psiquiatria.

Encara que creades per la Mancomunitat aquestes institucions amb l'objecte de donar assistència als dementis pobres, és convenient que, a semblança de lo que en l'actualitat se fa pels

pobles que tenen aquests establiments degudament montats, hi hagi un nombre de places no gratuïtes, en la proporció i segons les condicions que oportunament se fixin, per a que aquells malalts no desproveïts de medis de fortuna puguin aprofitar-se del servei per la Mancomunitat establert, contribuint al sosteniment del mateix.

De conformitat amb el criteri exposat, i per a la incorporació a la Mancomunitat del servei de dementats pobres amb positiva millora i benefici del mateix, el Consell Permanent té l'honor de proposar a l'aprobació de l'Assamblea el següent projecte de bases:

I. La Mancomunitat s'incorporarà del servei de dementats de les províncies mancomunades a partir del 1.er de Janer de 1915.

II. La Mancomunitat desempenyarà el servei de dementats, en la forma prescrita en les disposicions següents i en les que dicti el Consell Permanent per a completar-les i dur-les a compliment.

III. Els malalts de malalties mentals, amb la certificació d'un metge expressant el caràcter de l'afecció, seràn admesos a la Clínica de psiquiatria i Assil d'observació que s'acorda instituir com clínica de tractament dels malalts aguts i oficina d'observació, classificació i distribució dels altres. Amb la certificació del Director i previ el compliment dels requisits legals vigents, el malalt ja observat serà admès en la secció corresponent de les institucions manicomials.

IV. El tractament i guarda dels dements se farà en els establiments següents:

a) Dels aguts, en la Clínica de psiquiatria o Assil d'observació.

b) Dels que siguin capassos de treballar en la Colonia Agrícola, que s'acorda organitzar.

c) Dels que presentin formes senils de demència en un o més pabellons que poden radicar en la Colonia Agrícola o en el Manicomi general.

d) Dels deficientes que siguin educables en una secció mèdic-pedagògica, de regim especial, cas d'estar compresa en el Manicomi general o en la Colonia agrícola.

e) Tots els demés en el Manicomi general en seccions o pabellons adequats, segons el sexe i segons siguin agitats, semiagitats, idiotes complerts, tranquils i criminals.

V. En aquests establiments podran fer pràctiques i realitzar investigacions els alumnes aprovats de la Facultat de Medicina, amb les condicions que fixi en el seu dia el Consell Permanent.

VI. Se procurarà que en cada un dels establiments hi hagi un nombre de places no gratuïtes que's fixarà tenint en compte la població catalana i la proporció que en els establiments públics d'altres països se guarda entre les places gratuïtes i les pagades.

VII. Dintre dels límits i de la direcció senyalada per aquestes bases el Consell prepararà el desenrotlló i l'efectivitat dels anteriors acords, tenint en compte els interessos creats que hagi d'indemnisar, les exigències de la millor execució dels serveis i la major comoditat possible, dins de

les lleis d'una ordenada economia, dels habitants de les diferents provincies.

VIII. En el projecte de pressupost de 1915 inclourà el Consell les consignacions necessaries per a incorporar-se desde'l 1.er de Janer els serveis actuals, així com per a realitzar la part que, al moment de formular-lo, tingui ja suficientment preparada d'aquest projecte de nova organització.

Palau de la Generalitat 6 de Maig de 1914.
— El President, *Enric Prat de la Riba*. — Els Consellers: *Lluís Argemí, Francesc Bartrina, Josep M.ª España, Anselm Guasc, Martí Inglés, Josep Mestres, Alfred Pereña, Agustí Riera*.

INSTITUT DE DRECHT
DIPUTACIÓ DE BARCELONA

DESPESES DE GOVERN I ADMINISTRACIÓ

L'Estatut de la Mancomunitat (art. 4.^{rt}), reproduint els preceptes consignats en les Bases de Mancomunitat Catalana (bases 3.ª i 4.ª) aprovades per vot unànim de les Diputacions l'any de 1911, consigna la obligació de pagar les despeses que hagin de fer els Diputats per a assistir a les sessions de l'Assamblea, i retribuir els que formin part del Consell Permanent.

Aquest criteri, que no va provocar llavors la més insignificant observació en contra, ara, a l'anar a traduir-se en fets, ha donat ocasió a encubertes censures cabalment des d'òrgues de la opinió central que són representació genuïna dels grupus que acaparen els càrrecs polítics i administratius retribuïts de tota Espanya.

Al traduir, doncs, en propostes d'acord aquest criteri de la Mancomunitat, entenem pertinent registrar els antecedents d'aquesta qüestió a fi de que resti ben establert que no's tracta d'una determinació capritxosa i desordenada de la nostra Mancomunitat, sinó de l'aplicació d'un criteri general, d'un principi de dret públic, usat sempre i en tots els païssos en els òrgues superiors o

centrals del govern; generalitzat ja avui en la organització provincial i municipal de tots els grans pobles no llatins; introduït d'una manera incipient en la legislació provincial espanyola que estableix amb caràcter obligatori dietes pels vocals de les comissions provincials i gastos de representació pels presidents; refermat i ampliat en els projectes de reforma local, especialment en el d'en Maura votat pel Congrés i dictaminat pel Senat; i aplicat sempre en les organitzacions tradicionals de la nostra terra, entre elles, la Corporació gloriosa que la nostra Mancomunitat ve a continuar: la Generalitat de Catalunya.

Ningú ha gosat defensar mai la gratuïtat dels càrrecs públics quan no són d'elecció popular. Sovint en períodes de decadència, en èpoques turbulentes o de perturbacions violentes o de retrocés a costums i estats barbres, han estat de fet no retribuïts, gratuïts, en el sentit de no tenir senyalat sou o no fer-lo efectiu. Com ha succeït i succeeix sovint en països mal governats senyalar sous tan baixos, tan mesquins, que o produeixen una selecció a l'inrevés de valors humans en quant a aptitud i mentalitat, o determinen una atracció especial dels temperaments amorals que fan dels empleus una patent de cors per a fer razzies més o menys violentes sobre'ls cabals dels particulars que han de tenir contacte amb les administracions públiques. Pel doble estímul, doncs, d'atreure a la funció d'administració més transcendental per a tothom, la de la Colectivitat, els homes més aptes i els més rectes, la tendència en els pobles ben dirigits és a augmentar els sous, a fer-los ampleument remu-

neradors, a disminuir la desproporció existent entre les ventatges econòmiques que aconseguix l'home d'un cert valer cuidant-se no més dels interessos particulars, propis o d'empreses privades, i les que pot obtenir honradament cuidant de la cosa pública.

Però si aquest és el sentit universal respecte de les funcions públiques exercides per nomenament de l'orgue suprem del poder executiu, no pot dir-se lo mateix del què s'ha tingut respecte dels que exerceixen funcions de govern i administració nomenats per representació o elecció popular. Com si aquest origen popular del seu nomenament fos dins del règim constitucional, en comptes d'un honor, d'una superioritat, una culpa, un pecat d'origen que hagués de purgar-se amb una inferioritat de condició.

Tant per la part que l'aristocràtica Anglaterra va tenir en la gestació del sistema constitucional com per la visió deficient, incompleta, de les institucions locals angleses — que els homes del continent estudiaren en els textos legals i no en les costums, font la més rica de la vida política i administrativa anglesa, — va prevalèixer quasi com axioma en els primers temps de l'època constitucional, la gratuïtat de les funcions públiques, tant si eren representatives com d'administració i govern, quan els que les exercien eren nomenats, no pel Rei o en el seu nom, sinó per elecció popular.

Així, els orgues executius, essencialment parlamentaris (ministres, secretaris, directors generals, governadors, etc.), eren retribuïts perquè, aparentment al menys, els nomenava el Rei. En

canvi, les corporacions locals venien lligades en absolut al principi de la gratuïtat. No eren més que escoles de aprenents que s'havien de pagar els gastos d'aprenentatge. Quan un alumne sortia aprofitat devia desertar les institucions locals i fugir al Parlament i, per la via del Parlament, incorporar-se al govern veritable.

La conseqüència d'això es lògica. No podent donar base a ningú per compensar honradament i a la vista de tothom el sacrifici del seu temps i dels seus interessos particulars i essent, com s'ha dit, un escenari d'aficionats que s'assajaven per anar al Parlament, normalment, ordinàriament, això és, quan no's produïen circumstàncies de caràcter extraordinari — el desig d'una revolució ideal o un moviment patriòtic, per exemple, — havia de passar necessàriament una d'aquestes tres coses: o l'imperi de l'aristocràticisme plutocràtic, que cerca en aquests càrrecs satisfaccions de vanitat i complements de poder per a solidar la seva situació social i política, i pujar a les representacions parlamentàries; o bé el predomini dels homes, de totes les classes, de sentit moral acomodaticí, que consideren les coses del comú com coses de ningú i, per tant, del primer que les ocupa; o bé — i és un mal gravíssim que explica tal vegada l'estat d'anèmia, el fracàs de les institucions locals en tots els països sense aristocràcia, en tots els països democràtics — l'ensopiment, la falta d'activitat dels organismes locals, la seva actuació intermitent i rudimentària, imposició inexorable d'un impuls directiu que's dona a estones perdudes, en hores robades al treball propi, al treball fonamental, al que ocupa i

preocupa i absorbeix lo millor de l'activitat de cada hu.

Els efectes d'aquesta doble tendència — no aplicar als organismes locals els principis que regien respecte als càrrecs executius dels òrguens centrals i el considerar a ses corporacions com a simples camps d'entrenament — no cal dir quins foren; i el dia en què la vena centralista ha caigut dels ulls dels polítics, s'ha vist que portant-ho tot als òrguens centrals — homes, medis i funcions — no sols es congestionava amb perill formidable per a sa eficàcia i justesa d'acció, sinó que també s'assecaven les arrels de l'Estat, que's matava per ataxia tota iniciativa, tot progrés i tota activitat, precisament en els organismes locals que amb son treball tenien que fer la Patria rica i poderosa.

La clara percepció d'aquestes conseqüències, fatals per l'engrandiment de la vida local i, per tant, de tota la vida pública nacional, la visió cada dia més precisa dels orígens aristocràtics de la gratuïtat i de la incompatibilitat entre'l principi de la gratuïtat i l'efectivitat del regim democràtic que fa elegibles a tots els ciutadans, siguin o no siguin rics i visquin aon visquin, ha anat arreconant cada dia més aquest principi.

A França s'ha començat ja a remunerar les funcions electives; encara que per un dels contrastats a què ens té acostumats aquell poble de tan complexa activitat anímica, s'ha començat pels parlamentaris.

A Italia es regoneix el dret d'indemnisació per als gastos produïts per encàrrecs especials, se remunera als membres de les comissions administradores de serveis monopolitzats o municipalit-

zats, formada d'elements electius i d'elements de fòra de les corporacions locals; i, com s'ha fet sempre en els grans consells dels Cantons Suïssos, s'estableix medalles de presència — dietes — a favor dels membres de les Diputacions provincials i s'autorisa als alcaldes per a cobrar una indemnissació pels gastos del càrrec.

A Anglaterra s'ha anat gradualment reduint l'imperi de la gratuïtat en les corporacions locals a mida que ha anat minvant el predomini de l'aristocràcia i que ha anat creixent la intensitat i complexitat de la vida municipal i provincial. Avui, mercès a la costum, quasi tota l'administració local anglesa és en mans d'elements d'elecció popular retribuïts, amb sous per nosaltres llatins incomprensibles: comissions adjuntes, *Chairmen Deputy, stipendiary magistrates*, etcètera.

Alemanya sempre ha sigut una excepció dintre del regim europeu en aquestes matèries, sia per haver fet de l'enfortiment de la vida local la base primera de la seva restauració nacional i haver, per tant, estudiat amb amorosa cura tot lo que podia intensificar les energies locals, sia per propensió a l'especialització i al tecnicisme.

Dintre del sistema alemany, la característica és que cobri tothom que tingui funcions contínues que impliquin exercici directe d'autoritat. Els Consells provincials (Provincial Ausschuss), elegits per l'Assamblea (Landtag) amb elements de dins o de fòra de l'Assamblea, són remunerats. El President de la província del Rhin, per exemple, a més d'habitació, etc., té el sou de 22,000 marcs i els vuit consellers (Landesrate) 8,000 marcs.

En les ciutats alemanyes hi ha consellers pagats i no pagats; la seva proporció, és molt variable: a Berlín són tants a tants, 17 a 17; en les províncies renanes predominen els remunerats (a Colonia, Düsseldorf i Oberhausen, per exemple, tots són pagats; a Essen Gladbach i Mulheim a. Rh. no més n'hi ha un de gratuït, etc.). A Westfalia, Sajonia, Hannover i a Hesse Darmstat la balança es decanta envers els que disfruten de sou. A Baviera i Sajonia predominen els no retribuïts; a Alsàcia-Lorena tots tenen sou. En quant als sous, generalment són més alts que els de les províncies: així, per exemple, l'Alcalde de Colonia (ciutat de 500,000 habitants) té l'assignació de 30,000 marcs i els seus onze tinenten tenen assignades quantitats que van desde 9 a 15,000 marcs.

Als Estats Units d'Amèrica, poble nou, de constitució i costums essencialment democràtics, era impossible la subsistència del privilegi de la remuneració en benefici dels elegits del poder executiu, així com mantenir l'exclusió dels elegits directament pel poble; i efectivament la gratuïtat d'aquests càrrecs, quan importen funcions contínues, ha estat absolutament desterrada. Tant els seus Majors (alcaldes) com els Consellers de les Comissions permanents municipals, com els administradors dels comtats i els governadors dels Estats, que són càrrecs tots d'elecció popular, tenen sous, i sous importants.

A Espanya havien tingut remuneració o indemnizacions els procuradors o diputats de les antigues Corts, així com els càrrecs permanents de l'administració municipal. Durant el període constitucional ha predominat, en canvi, el sistema

de no indemnisar els gastos als diputats (a Corts i provincials), i de no remunerar els càrrecs d'elecció popular que importen funcions contínues d'administració i govern. Però s'atenuà desseguida aquest criteri fixant dietes als vocals de la Comissió provincial (durant alguns anys tingueren sou en comptes de dietes) i gastos de representació als Presidents de les Diputacions i als Alcaldes de les poblacions importants.

Els projectes de reforma de les lleis provincial i municipal han anat accentuant la tendència cap al predomini del principi de la remuneració d'aquests càrrecs, des del presentat en 1886 per Venanci González fins al presentat per la Subsecretaria de Governació per ordre de Silvela en 1891 i al que en 1903 formulà en Maura. Aquest criteri en el projecte presentat per En Romanones en 1906, va ampliar-se fent retribuït el càrrec de Tinent d'Alcalde, en poblacions de més de 60,000 ànimes, precepte reproduït en el projecte d'Administració local Maura-Lacierva discutit de 1907 a 1909.

Aqueix mateix darrer projecte de Llei d'Administració local en la part provincial adopta clarament el sistema alemany. L'art. 325 diu: «El Presidente y los Vocales de la Comisión provincial percibirán las asignaciones que al primero para gastos de representación y a todos ellos en concepto de dietas tenga acordadas la Diputación y dotadas en el presupuesto corriente, de cuyos créditos en caso alguno podrán exceder las obligaciones por este concepto. Nunca percibirá el Presidente, por gastos de representación y dietas juntamente, cantidad superior al sueldo del Gober-

nador de la respectiva província. No obstant, los presidents, en aquellas provincias cuya capital tenga más de 150,000 habitantes, podrán percibir, cuando estén asignadas y exista crédito disponible, sumas que no excedan de las que devengue el Gobernador respectivo por sueldo y gastos de representación.

»Cada Vocal de la Comisión nunca podrá percibir como dietas cantidad que exceda los dos tercios del sueldo del Gobernador.»

Segons aquest article, de plè dins de la costum de la Europa central (Alemanya, Austria-Hungria) i el Nort-Amèrica, els membres de les Comissions provincials de les principals províncies espanyoles podrien cobrar per dietes de 10 a 12,000 pessetes i els presidents 30,000 entre dietes i gastos de representació.

A Catalunya aquest criteri, contrari a la gratuïtat dels càrrecs d'elecció popular, és tradicional. Els Síndics o Procuradors de les nostres viles o ciutats tenien assenyalades dietes per a assistir a les reunions de les Corts. Els Consellers de Barcelona, com els jurats i cònsuls d'altres poblacions importants, tenien sou. Les nostres Corts quan confiaven un encàrrec, missió o execució d'un acord determinat fixaven també quasi sempre la remuneració d'aquest treball. Al designar-se la Diputació permanent de Corts, això és, la Diputació de la Generalitat, se va senyalar sou als tres Diputats i tres oidors que la formaven.

Quan les Delegacions de les Diputacions provincials catalanes en 1911 i la Junta general d'aquestes Diputacions l'any 1913, varen unànimement establir que s'abonaria als Diputats

els gastos d'assistència a l'Assamblea i se retribuiria els membres del Consell permanent de la Mancomunitat; continuaven, doncs, una tradició constant dels temps en què la nostra terra se donava lliurement les institucions polítiques i administratives i coincidien amb les pràctiques que van triomfant en els pobles de més intensa, activa i feconda vida pública.

En el nostre cas aquesta conclusió venia imposada així mateix, apart de les raons generals de justícia i conveniència que determinen la generalització del sistema, apart del desig d'activitat i vida intensa, incompatibles amb una organització de govern d'aficionats, per la necessitat — compromís d'honor de tots a la vegada — d'igualar tant com possible fos la condició dels Diputats, de tal manera que mai la circumstància de residir a Barcelona o fóra de Barcelona pogués transcendir, com transcendeix sovint en alguns parlaments, a desnivellar la influència dels Diputats per les continuades absències dels uns i l'assistència permanent dels altres.

Per tot això, el Consell proposa a l'Assamblea que fixi els gastos de representació de la Presidència, la remuneració, sia per via de sou o de dietes, dels membres del Consell permanent i la manera d'abonar les despeses de viatge dels Diputats per a assistir a les sessions de l'Assamblea.

Palau de la Generalitat, 14 de Maig de 1914.
— El President, *Enric Prat de la Riba*. — Els Consellers: *Lluís Argemí, Francesc Bartrina, Josep M.ª España, Anselm Guasch, Martí Inglés, Josep Mestres, Alfred Pereña, Agustí Riera*.

VI

INSTITUT D'EDUCACIÓ GENERAL

L'acció de l'Escola és i ha d'ésser necessàriament, insuficient sempre; però ho és i ho ha d'ésser d'una manera singular en el nostre temps i en la nostra terra.

Fins allà aon l'escola té poder d'educació, fins allà aon l'escola ha conseguit la màxima intensitat i la màxima extensió, aon no hi ha ningú que deixi de passar-hi, aon s'hi passin més anys, aon el séu utilitatge per a influir sía més perfecte i aon tingui al voltant institucions post-escolars i d'extensió escolar que perllonguin la irradiació dels séus efectes, fins allà resten fòra de la seva acció educativa espais amplíssims: la major part dels homes, en la major part dels anys de la seva vida.

Pren els nois unes estones cada dia durant alguns anys i els deixa, la major part al menys, a l'hora del màxim desvetllament, de les inquietuts, de les curiositats agudes, del plantejament dels problemes fonamentals de la consciència i de la conducta, a l'hora del treball intern precursor de la plasmació definitiva. I els deixa sense que en la situació avui més generalitzada, altres ressorts i institucions puguin, respecte del major nombre, exercir cap acció dirigent i educadora.

D'altra banda, la intensitat de la vida científica moderna ve a agravar aquestes ja prou importants deficiències. Les invencions, els grans descobriments, en termes curtíssims renoven radicalment la ciència, trasbalçant ordres de coneixements humans, més o menys fonamentals, però que han de trascendir a l'actuació dels governants, dels administradors de les ciutats, dels directors d'empreses industrials, dels particulars tots. Exemple: la revolució que les descobertes d'En Pasteur, les teories microbianes, han fet en les regles de la higiene; les radicals mutacions que imposen en la legislació, en les ordenances municipals, en l'emplaçament, la construcció i el funcionament dels establiments públics, en els serveis d'abastament i distribució d'aigües, en el viure familiar mateix. Anys i anys ha que l'experiència ha consagrat amb evidència irresistible les conclusions d'En Pasteur, i, no obstant, la gran massa dels nostres conciudadans tan del camp com de la ciutat segueixen vivint com si aquest home eminent no hagués passat sobre la terra, i en aquesta mateixa ignorància pràctica governen i administren.

Es clar que tota persona de mitjana instrucció coneix avui l'existència dels microbis, però es té un coneixement deficient, incomplet, fins dubtós; una vaga notícia, sense força, sense intensitat per a transformar-se en convicció sentida, en norma de conducta. Si aquesta noció indecisa i borrosa fos creença viva, ¿permetrien per ventura els regidors de Barcelona, per exemple, que seguisin les cabres distribuïnt a domicili les febres de Malta, que per la seva difusió, entre nosaltres,

han estat també batejades de febres de Barcelona? Si creguessin que amb la seva negligència en la preparació de la llet els empleats de les cases de lactància maten les criatures dels pobres, per durs de cor que fossin, ¿deixarien de seguir totes les prescripcions que les doctrines microbianes imposen? Si sapiguessin les mares que amb l'aplicació escrupulosa de petites precaucions, poden salvar de la mort als seus fills, ¿no hi posarien per ventura tot el seu amor per a seguir-les?

La intensitat de la lluita per la vida, l'especialització creixent a què aquesta lluita empeny i obliga més i més cada dia, explica, fa possible, més que possible, inevitable, aquest estat de semi-ignorància de coses importantíssimes en què resten no solament les masses socials més allunyades pel seu treball de contactes amb les noves descobertes científiques, sinó també les classes superiors en ordre a la intel·ligència: governants, publicistes, fins homes de ciència donats a disciplines mentals d'altres ordres.

La necessitat d'institucions que supleixin aquesta gravíssima deficiència, d'institucions que accelerin la difusió dels coneixements que han de traduir-se en actes, que han de modificar les costums, és, doncs, d'una absoluta evidència. An aquesta necessitat obeeixen les associacions anti-alcoòliques, tan exteses en altres països, les lligues per a la disminució de la mortalitat infantil, les acadèmies d'higiene, les federacions gimnàstiques, les unions i congressos d'educació moral i tantes i tantes altres institucions o fundacions particulars que's proposen, fragmen-

tariament, des d'un punt de vista especial, circumscrit a una matèria concreta, exercir aquesta missió divulgadora, aquesta acceleració de la irradiació dels coneixements, descoberts o consagrats científicament, quan ja les generacions actuals havien sortit de l'escola.

A Catalunya aquesta necessitat es més forta i de més brutal urgència a conseqüència de la situació especial en què ha viscut i es troba encara el nostre poble. Per l'anormalitat pedagògica de les nostres escoles montades a base d'un idioma que els alumnes desconeixen, la instrucció general no és tan intensa ni extensa com en altres regions (demostració d'això, la proporció d'analfabets). I, d'altra banda, durant els darrers segles, per l'anormalitat de l'evolució política, per l'allunyament forçat de funcions importants i consegüent atrofia d'aptituds per a exercir-les, per manca d'institucions d'instrucció i d'educació pròpies, per la lassitud i els entumiments inseparables de tots els períodes de decadència, s'han exagerat antigues virtuts, fins a convertir-se en vicis; s'han accentuat els defectes ètnics, han sobrevingut defectes nous, que exigeixen un esforç més intens, més vibrant en les institucions d'ensenyança i en les d'educació per a dominar-los i extirpar-los.

Es per això que si en tots els països se fa indispensable aquesta activitat, com ho demostren la gran varietat d'institucions que la iniciativa privada va establir i els organismes públics auxiliaren amb variats estímuls, facultats i medis, més indispensable és encara a Catalunya, i més urgent que els organismes públics estimulin,

intensifiquin i dirigeixin aquesta activitat educadora.

An aquesta necessitat obeeix la creació de l'Institut d'Educació General. La seva missió no és, doncs, propiament escolar, no té per matèria a què aplicar la seva actuació els homes presos individualment, de un a un, en els primers anys de la seva vida, sinó la col·lectivitat entera, el poble en general, comprènent-hi tots els seus elements, des dels governants o en qualsevol altra forma o aspecte directors, fins als més humils; ni té, com l'escola, una funció d'instrucció integral, abraçant totes les disciplines mentals, sinó que ha de concretar-se a la generalització, a la difusió intensa dels coneixements que tinguin una transcendència a la conducta, dels que hagin de traduir-se en costums, en hàbits, en maneres d'obrar, de conduir i conduir-se.

Aquest Institut té al davant feina amplíssima, inacabable, que no pot pas registrar-se detalladament, que no més pot en algunes de les seves direccions fonamentals ésser assenyalada.

Fer veure als administradors de les ciutats la repercusió que les seves omissions, la seva manca d'iniciatives o les seves iniciatives mal dirigides, tenen a la salut, a la vida dels administrats, mantenint tipus de mortalitat altíssima, en comparació amb altres ciutats més científicament rígides. Fer veure als propietaris la part que en la mort per tifus, per exemple, té la desídia seva de mantenir dipòsits d'aiga sense netejar o sistemes de distribució que fan possible la contaminació amb les aigües brutes. Fer veure als servents la transcendència que pot tenir, que té

sovint per a ells mateixos el séu descuit o la seva incuria en les senzilles operacions que tenen encomenades. Fer veure a les mares que seguint determinats mètodes de senzilla aplicació a la criança dels séus fills petits, en comptes de morir-ne vinticin per cada cent, en moriria un no més i, per lo tant, que de la mort de tots els altres en tenen la culpa elles mateixes. Car en tots aquests casos, si no fan lo què han de fer, si no obren com han d'obrar, es perquè no saben les conseqüències dels séus actes o les seves omissions o perquè dubten, perquè tranquilitzen la seva consciència amb el còmode expticisme que acompanya a la ignorància il·lustrada.

Com si els homes tinguessin una visió clara de totes les conseqüències, de tots els dolors, de totes les miseries, de totes les baixeses, que an ells i als seus fills i als seus nets ha d'ocasionar-los l'abús de l'alcohol o el contraure enfermetats genèsiques, si sapiguessin abans de crear l'hàbit que després no podràn vencer, que amb els seus actes preparen pels seus fills i pels seus nets la tuberculosi, la presò, el manicomi, la prostitució, ¿quina força no adquiriria la seva voluntat per resistir estímuls passionals que son a la primeria resistibles?

Un altre camp, una altre direcció — també com l'anterior inagotable, — es la de la revisió dels valors d'imitació socials: tipos ideals, costums, principis o axiomes; des del *Don Joan Tenorio* — que fa en l'ordre del nostre viure privat el mateix mal que'l Cid en les esferes de govern, — amb el seu desordre, la seva indisciplina, la seva esterilitat constructiva, la seva inversió de valors morals i socials, la seva manca d'ideal col·lectiu i

de sentiment de solidaritat social, la seva obsessió de l'amor físic, que bé prou pesa com un somni enervant sobre les gents meridionals i les estraga i incapacita per la vida moderna; fins als hàbits educatius que confonent la sequedat de cor amb la austeritat, la terquedat amb la fermesa de voluntat, la crudeltat amb l'energia, destrueixen la afectuositat, en les relacions de família, en les relacions socials totes, aproximant el nostre viure a la rigidès i duresa vegetatives.

El camp es ample també, els temes variadíssims, la seva repercussió o irradiació també remarcable. Prenguis un exemple, que sigui fora de les direccions fins ara insinuades: el concepte públic dels establiments benèfics. La possibilitat d'haver d'anar a l'hospital es l'obsessió dolorosa de les nostres classes humils. En les condicions de la vida actual es això justificat? No. Ben al contrari. Es ja un fet en molts païssos i va sent-ho entre nosaltres, que no ja en quant a les operacions i als parts, sinò fins en quant la majoria de les malalties, hi ha més garanties de curació a l'hospital, que a la casa propia. D'aquí una orientació renovadora de la beneficència — tendint a la supressió de l'assistència domiciliaria en cas de malaltia, — i dels hàbits de previsió popular de les malalties i d'organització dels hospitals i de les maternitats en el sentit d'anar a desocupar, a fer-se operar, a passar determinades malalties, en aquests establiments o en altres similars fundats per cooperació (entre nosaltres «L'Aliança» n'es exemple), mitjançant estipendis proporcionats a la posició social de cada hù, estipendis que essent rebuts de les germanats o de les caixes de previsió o de les associa-

cions benèfiques, acabarien de resoldre el problema sempre gravíssim i atuidor de la malaltia en les famílies obreres.

En l'ordre moral cal ensenyar, fer sentir, el valor del temps, aquest pobre temps, que tots plegats perdem tant els que diem que'l fem com els que diuen que'l maten; i per tant el de la puntualitat, del mètode en el treball, de la limitació d'hores i especialització diversificada d'ordres o menes de funcions en cada una, en compte de l'actual confusió i indeterminació que fa dels despatxos i dels obradors tertulies, i dels esbarjos i tertulies centres de negoci o de consulta. Cal marcar tot el valor de la voluntat, que una desviació del intel·lectualisme ha rebaixat posant l'estigma de filisteus als homes que fan les coses, evidenciar tota la feconditat trascendental d'aqueix ressort social, quan el sosté i el guia la consciència del dever.

I ja en aquest punt els horitzons s'aixamplen més encara. Els llatins, per lo que té d'estètic, o per lo que té de dramàtic, sentim vivament els actes heroics isolats; en canvi l'heroisme del compliment constant del dever, de complir-lo a cada moment, a cada hora, cada dia, un any darrera l'altre, no en les coses solemniales que donen l'auriola de la celebritat, sinó quietament, obscurament, en les coses modestes, en les humils, en les feines de cada dia, a casa, en l'escola, en la professió, en el taller, aquest no es sentit com un valor social que s'ha de desitjar, com un element de perfecció, com quelcom que aixequi la nostra personalitat, que la enriqueixi, que augmenti la seva força. I no obstant, tot el secret de les grans organitzacions públiques i privades, des de les

administracions d'Estat fins a les poderoses empreses industrials, es aquí: en aquesta regularitat en el compliment de la missió propia de cada hu, que no més en el sentiment del dever se troba. Aquest es el gran heroïsme, l'heroïsme fecond, profitós, que aixeca els pobles a les altures d'imperi sobre els altres.

Finalment — car la sugestió de filons de treball, podria ser interminable — ha de senyalar-se per la seva influencia possible en la vida de les petites poblacions una acció de suplencia que en aquest ordre pot exercir la nova institució. En els municipis petits, l'únic tècnic es el Secretari i la cultura del Secretari es exclussivament jurídica. Seria una manifesta injusticia demanar al Secretari coneixements tècnics especials sobre els serveis municipals (urbanització, servei d'aigues, sanitat, etc., etc.). Sovint passa, doncs, sens que puga fer-se'n culpable a ningú, que subsisteixen estats dels serveis quasi prehistòrics, que una intervenció intel·ligent podria fàcilment transformar. Exercir aquesta intervenció, assenyalar les solucions possibles, reunir els exemples i models i solucions de altres païssos, facilitar les intervencions tècniques, pot donar a l'Institut una gran feconditat.

Es pensant aquestes coses que hem formulat i proposem, el següent projecte d'acord:

I. Se crea una junta que's dirà INSTITUT D'EDUCACIÓ GENERAL.

II. El seu objecte és la iniciació i el foment d'institucions, costums i actes i la difusió de coneixements, que tendeixin a millorar o millor-

rin la condició física i moral de les gents que formen el nostre poble, així com els que tendeixin a l'enfortiment i la dignificació de la raça.

III. Entraràn dins de la competència d'aquesta institució, entre altres, els objectius següents:

a) Educació física (cura externa, netedat del cos, jocs físics, sports, gimnàstica, etc.).

b) Educació moral (del sentiment; de la voluntat; de la paraula; sentit de civisme; vida de relació, etc.).

c) Natalitat.

d) Puericultura.

e) Disminució de la mortalitat; higiene individual, higiene colectiva (servei d'aigües, fonts públiques, pous, dipòsits domèstics, etc.); jardins públics, parcs, boscos; condició dels queviures i formes de transport i distribució; escombraries, pous morts, femers, basses; lluita contra els agents de propagació de malalties, etc.).

IV. Podrà valer-se de tots els medis adequats per a aconseguir aquest projecte i especialment de publicacions de vulgarització (fulles, opúscols, etc.); fixació de cartells; conferències i reunions públiques, assistència a congressos; subvencions; peticions a municipis; otorgament de distincions; aplegaments d'antecedents nacionals i estrangers respecte als problemes de la seva competència (museu); formació d'avant projectes per als municipis petits, etc.

V. L'Assamblea designarà els senyors que hagin de constituir aquest Institut.

VI. En tot lo no previst o preceptuat en els

articles anteriors, s'adaptarà el règim administratiu interior al de l'Institut d'Estudis Catalans.

VII. Se destinen 25.000 ptes. als gastos d'aquesta institució, que's treuràn de la partida d'imprevistos del presupost d'aquest any.

Palau de la Generalitat, 13 de Maig de 1914.
— El President, *Enric Prat de la Riba*. — Els Consellers: *Lluís Argemí, Francesc Bartrina, Josep M.ª España, Anselm Guasch, Martí Inglés, Josep Mestres, Alfred Pereña, Agustí Riera*.

APÈNDIX

ANEXES COMPLEMENTARIS DEL DICTAMEN
SOBRE CONVENI AMB L'ESTAT PER A LA
CONSTRUCCIÓ DE CAMINS VEINALS

RESULTATS DEL IER CONCURS
DE SUBVENCIONS DE L'ESTAT

APPENDIX

THE HISTORY OF THE

REPUBLIC OF

THE

REPUBLIC OF

PROVINCIA DE BARCELONA

RELACIÓ DELS CAMINS ADMESOS DINS DEL CRÈDIT CONCEDIT

DESIGNACIÓ DEL CAMÍ	Rebaixa de subvenció	Subvenció feta la rebaixa	DISTRIBUCIÓ DE LA SUBVENCIÓ EN ELS ANYS				ANTICIPO	DISTRIBUCIÓ DEL ANTICIPO EN ELS ANYS			ESTAT DEL CAMÍ
			1911	1912	1913	1914		1912	1913	1914	
	Per 100	Pesseles	Pesseles	Pesseles	Pesseles	Pesseles	Pesseles	Pesseles	Pesseles	Pesseles	
Cabrera de Mataró a la carretera de Vilasar a Argentona	16'66	6,500	2,000	4,500	—	—	2,000	2,000	—	—	En construcció.

PROVINCIA DE BARCELONA

Proposicions deficients

DESIGNACIÓ DEL CAMÍ	Classe de deficiència
Torelló a Masies de Sant Hipòlit per Ordeig.	1. ^a
Tordera a Hostalrich, per Fogàs	6. ^a
Sant Feliu del Recó a Sant Llorenç Savall.	2. ^a
Berga a Sant Llorenç de Morunys (Lleida).	7. ^a
Sant Mateu de Bages a Pinós (Lleida)...	1. ^a
Sampedor a Castellnou de Bages, per Bur- garoles	1. ^a
Castellví de la Marca a la carretera de Sant Sadurní de Noya	1. ^a i 2. ^a

RELACIÓ DELS CAMINS ADMESOS DINS DEL CRÈDIT CONCEDIT

DESIGNACIÓ DEL CAMÍ	Rebaixa de subvenció	Subvenció feta la rebaixa	DISTRIBUCIÓ DE LA SUBVENCIÓ EN ELS ANYS				ANTICIPO	DISTRIBUCIÓ DEL ANTICIPO EN ELS ANYS			ESTAT DEL CAMÍ
			1911	1912	1913	1914		1912	1913	1914	
			Pesetes	Pesetes	Pesetes	Pesetes		Pesetes	Pesetes	Pesetes	
1 Fortià a Castelló d'Ampuries	15'49	10,466'40	2,000	8,466'40	—	—	—	—	—	—	En construcció.
2 Ribas a Campellas	9'23	43,500	2,000	14,500	13,500	13,500	12,000	4,000	4,000	4,000	En construcció.
3 Llansà a la carretera de Vilajuiga al pont de Campmany	7'50	44,400	2,000	14,800	13,800	13,800	15,000	5,000	5,000	5,000	En construcció.
4 Ribas a Caralps	6'76	53,100	2,000	17,700	16,700	16,700	7,000	2,300	2,300	2,400	En construcció.
5 Palau de Santa Eulalia a l'estació de Sant Miquel de Fluvià	3'57	16,200	2,000	14,200	—	—	4,800	4,800	—	—	Suspens per caducat.
6 Pont en la carretera de Besalú a Rosas a Villemant, Cistella i Vilarigt	2'85	7,200'31	2,000	5,200'31	—	—	2,470	2,470	—	—	En construcció.
7 Dos ponts en el camí de Figueras, un en la ribera de Vilarigt i l'altre a la ribera de Guillàs	2'85	6,800	1,000	5,800	—	—	2,333	2,333	—	—	En construcció.
8 Gahuses a la carretera de l'Estartit a Sant Jordi.	2'38	11,480	2,000	9,480	—	—	2,520	2,520	—	—	En construcció.
9 Vilopriu a l'estació de Camallera	2'38	36,900	2,000	12,300	11,300	11,300	8,100	2,700	2,700	2,700	En construcció.
10 Girona a Olot a Padrós	1'87	39,130	2,000	13,043'33	12,043'33	12,043'34	8,820	2,940	2,940	2,940	Suspens per caducat.
11 Pontós a la carretera de Madrid a França i a la carretera de Besalú a Rosas	1'19	23,240	2,000	11,120	10,120	—	4,760	2,380	2,380	—	En construcció.
12 Estació de Crehueta a Madremanya	1'00	104,606'58	2,000	34,868'86	33,868'86	33,868'86	29,250	9,750	9,750	9,750	Suspens per caducat.
13 Pont de Molins a les Escaules	—	26,805'80	2,000	12,902'90	11,902'90	—	5,257'60	2,628'80	2,628'80	—	Suspens per caducat.
		423,829'09	25,000	174,381'80	123,235'09	101,212'20	102,310'60	43,821'80	31,698'80	26,790	

TRIBUNA DE CIÈNCIES

RELACIÓ ENTRE CIÈNCIES EXPERIMENTALS I

CIÈNCIES SOCIALS

La ciència és una activitat humana que busca el coneixement de la realitat mitjançant l'observació i l'experimentació. Les ciències experimentals i les ciències socials són dues branques de la ciència que, tot i tenir objectes d'estudi diferents, comparteixen mètodes i principis comuns.

Les ciències experimentals s'ocupa de l'estudi de fenòmens físics i químics, mentre que les ciències socials s'ocupa de l'estudi de la conducta humana i de les societats. Tot i així, ambdues branques de la ciència són interrelacionades i es complementen mútuament.

Un dels aspectes més importants de la ciència és el mètode científic, que consisteix en formular hipòtesis, plantejar preguntes, realitzar experiments i analitzar els resultats. Aquest mètode és aplicable tant a les ciències experimentals com a les ciències socials.

La interrelació entre les ciències experimentals i les ciències socials és essencial per a comprendre la complexitat de la realitat humana. Per exemple, l'estudi de la conducta humana requereix l'aplicació de mètodes científics propis de les ciències socials, així com l'ús de eines i tècniques desenvolupades a les ciències experimentals.

En definitiva, la ciència és una activitat integrada i interdisciplinària que busca el coneixement de la realitat mitjançant l'observació i l'experimentació. Les ciències experimentals i les ciències socials són dues branques de la ciència que, tot i tenir objectes d'estudi diferents, comparteixen mètodes i principis comuns.

La ciència és una activitat humana que busca el coneixement de la realitat mitjançant l'observació i l'experimentació. Les ciències experimentals i les ciències socials són dues branques de la ciència que, tot i tenir objectes d'estudi diferents, comparteixen mètodes i principis comuns.

La ciència és una activitat humana que busca el coneixement de la realitat mitjançant l'observació i l'experimentació. Les ciències experimentals i les ciències socials són dues branques de la ciència que, tot i tenir objectes d'estudi diferents, comparteixen mètodes i principis comuns.

La ciència és una activitat humana que busca el coneixement de la realitat mitjançant l'observació i l'experimentació. Les ciències experimentals i les ciències socials són dues branques de la ciència que, tot i tenir objectes d'estudi diferents, comparteixen mètodes i principis comuns.

PROVINCIA DE GIRONA

Proposicions deficients

DESIGNACIÓ DEL CAMÍ	Classe de deficiencia
Espinelvas a la carretera de Vich a Sant Hilari Sacalm	3. ^a i 7. ^a
Poblat de Torn a la carretera d'Olot a Ba- nyoles en la travessia de Callent.....	3. ^a
Torn a la carretera d'Olot a Banyoles....	3. ^a
Ribes a Bruguera	2. ^a
Masarach a Pont de Molins	1. ^a
Figueres a Sant Climent Sasetes.....	1. ^a
Pla del Molinet a Coll de Buseda.....	6. ^a
Moyà a la carretera de Besalú a Roses....	2. ^a
Beuda a la carretera de Besalú a Roses....	2. ^a
Coll de Canes a la carretera de Ripoll a Coll de Coubet	2. ^a
Vallfogona a la carretera de Sant Joan de les Abadeses	2. ^a

RELACIÓ DELS CAMINS ADMESOS DINS DEL CRÈDIT CONCEDIT

DESIGNACIÓ DEL CAMÍ	Rebaixa de subvenció Per 100	Subvenció feta la rebaixa Pesseles	DISTRIBUCIÓ DE LA SUBVENCIÓ EN ELS ANYS				ANTICIPO Pesseles	DISTRIBUCIÓ DEL ANTICIPO EN ELS ANYS			ESTAT DEL CAMÍ
			1911	1912	1913	1914		1912	1913	1914	
			Pesseles	Pesseles	Pesseles	Pesseles		Pesseles	Pesseles	Pesseles	
1 Kilòmetre 145 de la carretera de Lleida a Puigcerdà a Arseguell.....	40'47	12,500	2,000	10,500	—	—	—	—	—	—	En construcció.
2 Puigvert de Lleida al caseriu de Margalés.....	28'57	12,500	2,000	10,500	—	—	5,750	5,750	—	—	Refusat per no tindre disponibles els terrenys.
3 Vilanova de la Sal a Balaguer.....	28'57	32,400	2,000	10,800	9,800	9,800	10,800	3,600	3,600	3,600	En suspens per no tindre ratificades les ofertes.
4 Seu d'Urgell a Tuixent (entre Seu y Serch)	22'79	65,820	2,000	21,940	20,940	20,940	—	—	—	—	En suspens, doncs si bé va començar-se, els pobles se neguen a continuar-lo.
5 Serch a Ortedó.....	26'30	26,000	2,000	12,500	11,500	—	25,200	12,600	12,600	—	S'han negat a construir-lo.
6 Esterri d'Anèu a Alòs	26'19	62,000	2,000	20,666'66	19,666'66	19,666'66	—	—	—	—	En construcció.
7 Bellpuig a Tornabous	26	15,360	2,000	13,360	—	—	2,000	2,000	—	—	En construcció.
8 Sant Llorenç de Mongay a Balaguer	20'27	47,580	2,000	15,860	14,860	14,860	—	—	—	—	El mateix estat que el tercer, o sia en suspens.
9 Aspa a Cogul	20'23	16,080	2,000	14,080	—	—	6,700	6,700	—	—	En construcció.
10 Artesa de Lleida a Aspa	20'23	32,160	2,000	10,720	9,720	9,720	13,440	4,480	4,480	4,480	En construcció.
11 Adrall a Parroquia d'Ortó.....	16'66	12,600	2,000	10,600	—	—	—	—	—	—	En construcció.
12 Alòs de Balaguer a Baldomà	16'66	24,500	2,000	11,720	10,750	—	7,000	7,000	—	—	En suspens per ésser afectat per un pantà dels Canadiencs.
13 Preixens al kilòmetre 7 de la carretera d'Artesa a Montblanch	16'66	22,050	2,000	10,525	9,525	—	6,300	3,150	3,150	—	En construcció.
14 Pont sobre'l riu Segre, en Camarasa	16'66	32,500	2,000	10,833'33	9,833'33	9,833'34	13,000	4,333'33	4,333'33	4,333'34	Se va treure a subasta, sense postor.
15 Torregrossa al caseriu de Margalés	14'95	15,920	2,000	13,920	—	—	—	—	—	—	En suspens, sense poguer-lo començar els pobles.
16 Camarasa a Balaguer	13'59	66,060'97	2,000	22,020'32	21,020'32	21,020'33	25,052'32	8,350'77	8,350'77	8,350'78	En construcció.
17 Benante a Esterri de Cardós	11'90	24,420	2,000	11,710	10,710	—	—	—	—	—	L'Ajuntament no va complir els compromisos contrets amb l'Estat.
18 Rialp a Jesuy.....	11'90	29,452	2,000	14,226	13,226	—	—	—	—	—	Lo mateix.
19 Seu d'Urgell a Tuixent	11'90	37,800	2,000	12,600	11,600	11'600	—	—	—	—	Fòra de concurs per ésser repetit.
20 Torregrossa a Mollerusa	10'92	25,500	2,000	12,250	11,250	—	—	—	—	—	En construcció.
21 Foradada a la carretera de Lleida a Puigcerdà....	10'71	4,500	1,000	3,500	—	—	1,500	1,500	—	—	En suspens, sense poguer-lo començar els pobles.
22 Artesa de Lleida a l'estació de Puigvert	10'71	12,000	2,000	10,000	—	—	4,000	4,000	—	—	Lo mateix que l'anterior.
23 Llès a Martinet	10'71	36,300	2,000	12,100	11,100	11,100	16,500	5,500	5,500	5,500	En suspens per no ésser suficient garantia l'augment de contribució.
24 Fullea al kilòmetre 38 de la carretera de Lleida a Tarragona	10'71	22,614'68	2,000	6,871'56	6,871'56	6'871'56	7,538'17	2,512'72	2,512'72	2,512'73	En construcció.
		688,617'65	47,000	303,832'87	202,372'87	135,411'91	144,780'49	71,476'82	44,526'82	28,776'85	

PROVINCIA DE LLEIDA

*Proposicions admissibles a les que no alcança
el crèdit concedit*

DESIGNACIÓ DEL CAMÍ	Rebaixa de la sub- venció	Subvenció feta la rebaixa
	Per 100	Pessetes
Carretera d'Artesa a Tremp a Sant Martí	9'52	80,589'78
Kilòmetre 22 de la carretera de Lleida a Tarragona al confí de Borjas Blancas	9'09	17,500
Cogul a la carretera de Mollerusa a Flix	8'33	16,080
Carretera d'Artesa a Montblanch a Agramunt	7'27	4,590
Torrelameu al camí de Menarguens (Torrelameu)	7'14	10,828'74
Llimiana a la carretera de Balaguer a la frontera	7'14	39,567'19
Almacellas a Almenar	6'71	49,280
Castelldaus a Juneda	6'49	21,207'47
Torres de Segre a Sudanell.....	6'18	21,350
La Capella a Sorpe	5'95	3,591'05
Esterrí d'Aneo a Alòs (Sorpe).....	5'95	34,323'13
Estació de Vinaixa a la carretera de Lleida a Tarragona	5'71	1,980
Ametlla a la carretera de Balaguer a Ager	5'55	9,631'53
Corbins a Lleida	5'33	39,975
Seròs a la barca de Granja d'Escarpe.	5'15	13,320
Solsona a Sant Llorenç de Morunys.	5'01	106,120
Kilòmetre 528 de la carretera de Madrid a França a Talavera.....	4'83	53,555
Arrés a la carretera de Balaguer a la frontera	4'76	30,000
Vilamós a la carretera de Balaguer a la frontera	4'76	30,000
Vilach a la carretera de Balaguer a la frontera	4'76	12,000

DESIGNACIÓ DEL CAMÍ	Rebaixa de la subvenció	Subvenció feta la rebaixa
	Per 100	Pesetes
Arrés a Vilamós.....	4'76	15,600
Pont de Lamota a la Plaça Major de Bordas.....	4'76	6,400
Las Bordas a la carretera de Balaguer a la frontera	4'76	8,000
Ars a la carretera de Seu d'Urgell a Andorra.....	4'76	10,400
Canejàn a la carretera de Balaguer a la frontera	4'76	38,400
Benavent a Albesa.....	4'76	8,000
Seu d'Urgell a Tuixent (entre Serch i Tuixent).....	4'76	33,800
Sant Joan de Vilafrescats a la carretera de Balaguer a la frontera ...	4'76	3,199'86
Organyà a Cabó.....	4'76	62,400
Pont de Suert a Villaler.....	4'76	48,000
Llavorsí a Aneo	4'76	120,000
Espluga Calva a Farrés	4'76	17,879'92
Rellevo de Castellserà a Ventosas..	4'76	44,782
Santa Linya a Abellanes	4'76	31,200
Guisona a Taltaull	4'76	63,400
Agramunt a Claverol	4'76	48,000
Barbens a Anglesola	4'76	8,140
Kilòmetre 57 de la carretera de Bassella a Manresa a l'Hostalet....	4'76	19,600
Vilanova de la Barca a Bell-lloch...	3'17	35,100
Llardecans al Coll de la Carbonella.	—	28,000
Montardit de la Ribera al poble d'Enviní	—	120,960
Torre de Fluvià al kilòmetre 41 de la carretera de Lleida a Puigcerdà ..	—	16,380
Pont sobre'l riu Segre, d'Aytóna...	—	97,500
Balaguer a Menarguens	—	18,609'30
		1.499,199'97

PROVINCIA DE LLEIDA

Proposicions deficients

DESIGNACIÓ DEL CAMÍ	Classe de deficiència
Soses a Casilla de Montreal	2. ^a
Albesa a Balaguer	6. ^a
Kilòmetre 120 de la carretera de Lleida a Puigcerdà al kilòmetre 28 de la secció de Sort en la de Balaguer a la frontera....	1. ^a
Seu d'Urgell a Tuixent	1. ^a
Guardia de Tremp al riu Ribagorzana....	2. ^a
Kilòmetre 17 de la carretera de Balaguer a Tàrrega al camí de Balaguer a Agramunt.	4. ^a
Tremp a Pont de Montanyana.....	2. ^a
Kilòmetre 28 de Balaguer a la frontera a la de Lleida a Puigcerdà.....	1. ^a
Reconstrucció dels ponts sobre'l riu Girona.....	1. ^a i 2. ^a
Unella a Corsà	6. ^a
Tragó de Noguera a Os i Tartacèn a la carretera de Balaguer a la frontera	6. ^a

RELACIÓ DELS CAMINS ADMESOS DINS DEL CRÈDIT CONCEDIT

DESIGNACIÓ DEL CAMÍ	Rebaixa de subvenció	Subvenció feta la rebaixa	DISTRIBUCIÓ DE LA SUBVENCIÓ EN ELS ANYS				ANTICIPO	DISTRIBUCIÓ DEL ANTICIPO EN ELS ANYS			ESTAT DEL CAMÍ
			1911	1912	1913	1914		1912	1913	1914	
			Pesetes	Pesetes	Pesetes	Pesetes		Pesetes	Pesetes	Pesetes	
1 Pont econòmic sobre'l riu Milans	33'33	8,000	2,000	6,000	—	—	4,000	4,000	—	—	En suspens perquè els pobles no's donen cap pressa en complir els compromisos.
2 Vimbodí a la carretera d'Espluga a Flix	33'33	12,800	2,000	10,800	—	—	6,400	6,400	—	—	Lo mateix.
3 Bot a Prat de Compte.....	30	36,750	2,000	12,200	11,200	11,350	12,250	4,090	4,080	4,080	Lo mateix.
4 Vilella a la carretera d'Espluga a Flix	29'44	17,197	2,000	15,197	—	—	—	—	—	—	Lo mateix.
5 Estació de Secuita-Perafort a Puigdellí	28'57	9,000	2,000	7,000	—	—	—	—	—	—	En construcció.
6 Vilabella al kilòmetre 13 de la carretera provincial de Pont d'Armentera	25'35	14,095	2,000	12,095	—	—	6,580	6,580	—	—	En construcció.
7 Montblanch a Prenafeta.....	25	20,250	2,000	9,500	8,750	—	—	—	—	—	Va ésser anulat, després rehabilitat, però encara no s'ha començat per les dificultats que tenen els pobles.
8 Uldemolins a Vimbodí.....	24'68	85,440	2,000	28,480	27,480	27,480	27,600	9,200	9,200	9,200	En suspens perquè els pobles no han pogut aportar les quantitats de la rebaixa.
9 Barri de Sant Salvador a l'estació de Sant Vicens de Calders	21'39	3,675	1,675	2,000	—	—	—	—	—	—	En suspens igual que el número 1.
10 Pont sobre'l Francolí en el camí d'Espluga a la carretera de Lleida.....	20	11,000	2,000	9,000	—	—	—	—	—	—	En suspens igual que el número 8.
11 De la carretera d'Espluga a Flix a la mateixa....	20	9,680	2,000	7,680	—	—	—	—	—	—	En construcció, però ha quedat empantanat per no poguer complir l'Ajuntament els compromisos.
12 Espluga a la carretera de Lleida a Tarragona....	20	8,360	2,000	6,360	—	—	—	—	—	—	En construcció i en el mateix estat que l'anterior.
13 Pallaresos a la carretera provincial de Pont d'Armentera	17'14	3,190	1,190	2,000	—	—	—	—	—	—	Construït.
14 Arbolí al kilòmetre 13 de la carretera de Lleida a Flix a Reus.....	17	29,280	2,000	14,280	13,000	—	—	—	—	—	En construcció.
15 De la carretera d'Alcolea del Pinar a Tarragona a Guiamets	15	44,800	2,000	15,933'33	13,433'33	13,433'34	18,666	6,000	6,000	6,666	En suspens per incompliment per part dels Ajuntaments dels compromisos oferts.
16 Masroig a la carretera d'Alcolea del Pinar a Tarragona	11	15,575	2,000	13,575	—	—	—	—	—	—	Lo mateix.
17 Pradell a l'estació del ferrocarril	10'71	18,750	2,000	8,750	8,000	—	—	—	—	—	En construcció.
18 Albinyana al kilòmetre 34 de la carretera d'Alcovell a Santa Creu de Calafell.....	7'14	9,750	2,000	7,750	—	—	3,250	3,250	—	—	En construcció.
19 Albinyana al barri de les Peses.....	7'14	5,200	2,000	3,200	—	—	1,725	1,725	—	—	En suspens igual que el número 1.
20 Gandesa a Bot.....	6'40	12,400	2,000	10,400	—	—	4,666'66	4,666'66	—	—	En construcció.
21 Alcover al caseriu de Tussalet	5'23	42,176	2,000	14,000	13,000	13,176	—	—	—	—	En construcció.
22 Tivisa a l'estació de Guiamets.....	5	52,250	2,000	17,416'66	16,416'66	16,416'68	—	—	—	—	En construcció.
		469,618	42,865	233,616'99	111,279'99	81,856'02	85,137'66	45,911'66	19,280	19,946	

PROVINCIA DE BARCELONA

AYUNTAMIENTO DE BARCELONA

PROVINCIA DE TARRAGONA

*Proposicions admissibles a les que no alcança
el crèdit concedit*

DESIGNACIÓ DEL CAMÍ	Rebaixa de la subvenció	Subvenció feta la rebaixa
	— Per 100	— Pessetes
Atmetlla a Rasquera (troç d'Atmet- lla-Perelló)	0'62	18,800
Horts a la carretera de Beceite a la de Gandesa a Tortosa	2'50	11,600
		30,400

PROVINCIA DE TARRAGONA

Proposicions deficientes

DESIGNACIÓ DEL CAMÍ	Classe de deficiencia
Pallissa de Carot al Coll de Tapiola.....	2. ^a
Atmetlla a Rasquera (troç de Perelló a Rasquera i Ginestar).....	3. ^a , 1. ^a i 6. ^a
Batea a Nonaspe	2. ^a i 7. ^a
Selva del Camp a l'estació i a la carretera de Reus a Montblanch	2. ^a
Capsanes a Maria	3. ^a i 7. ^a
Porrera al Manantial de D. ^o Jaume Esteve.	2. ^a i 6. ^a
Masies de Terres Altes a la Creueta, en la carretera d'Espluga a Flix	2. ^a
Sant Vicens de Calders a Vendrell	6. ^a
Venta de la Serafina a la Cenia	1. ^a
Biure al Corral d'Andreu.....	7. ^a
Conesa a la carretera de Guimerà a Santa Coloma	1. ^a
Vilabella a Brafim	3. ^a
Almoster a la carretera de Bens a Castellvell.	3. ^a
La Juncosa al kilòmetre 23 de la carretera d'Alcover a Santa Creu de Calafell.....	3. ^a i 6. ^a
Masllorens a Puiginyós	3. ^a i 7. ^a
Tortosa a Mas de Barberans, per Roquetes.	2. ^a i 6. ^a

INDEX

	<u>Planes</u>
Projecte de Reglament de l'Assemblea deliberant de la Mancomunitat de Catalunya	9
PROJECTES DEL CONCELL PERMANENT:	
I. Petició i gestió de delegacions de serveis de l'Estat	25
II. Conveni amb l'Estat per a la construcció de camins veïnals.....	33
Relació dels camins veïnals y ponts econòmics la construcció dels quals s'acorda contractar amb l'Estat en el pròxim concurs de subvencions.....	53
Conveni amb l'Estat per regularitzar la situació de les Diputacions de Lleida i Tarragona	71
III. Caixa de Crèdit comunal.....	75
IV. Organització del servei de dementes	91
V. Despeses de govern i administració.....	99
VI. Institut d'educació general.....	109

APÈNDIX: Annexes complementaris del dictamen sobre conveni amb l'Estat per a la construcció de camins veïnals. — Resultats del 1.er Concurs de subvencions de l'Estat.

- Provincia de Barcelona: I i II.
    » de Girona: III i IV.
    » de Lleida: V, VI i VII.
    » de Tarragona: VIII, IX i X.

Reg 2216⁸⁰

sig. 1-III-4

